

Vergaderjaar 2000–2001

27 734

Voorjaarsnota 2001

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2001

1 Hoofdpijnen

De Voorjaarsnota geeft een overzicht van wijzigingen in de ramingen van uitgaven en ontvangsten als gevolg van nieuwe inzichten en nieuw beleid voor het uitvoeringsjaar 2001. In de Miljoenennota 2002 zal worden ingegaan op het voorgenomen beleid voor 2002 en de hierbij behorende meerjarenramingen.

Deze Voorjaarsnota wordt uitgebracht in een jaar dat zich kenmerkt door een vertragende groei van de wereldeconomie. Ook in Nederland is sprake van een conjuncturele afzwakking. Na jaren van groei rond de 4%, zal naar verwachting de groei in 2001 uitkomen op 3¼%. Ondanks de teruglopende groei is het – mede dankzij het gevoerde begrotingsbeleid – mogelijk gebleken om in deze Voorjaarsnota beleidsintensiveringen voor te stellen. In 2001 wordt voorgesteld om ca. 6,7¹ miljard te intensiveren, in het bijzonder op het terrein zorg, onderwijs en veiligheid. Speciale aandacht wordt besteed aan de aanpak van arbeidsmarktnelpunten in de collectieve sector. De ruimte voor extra uitgaven is met name het gevolg van een andere nominale ontwikkeling (ruilvoet voordeel), lagere rente-uitgaven en onderuitputting op het terrein van SZA. Het EMU-saldo voor 2001 wordt geraamd op ½% BBP en de EMU-schuld op 52% BBP.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende uitgaven-impulsen waartoe het kabinet heeft besloten met betrekking tot het begrotingsjaar 2001.

¹ Hiervan wordt ca. 6,5 miljard collectief gefinancierd.

Tabel 1 Uitgavenimpuls 2001; in miljarden gulden

	Regeer- akkoord	Extra MN2000 en MN2001	Extra VJN2001
Zorg	1,7	1,6	2,2
Onderwijs	1,4	1,5	1,5
Veiligheid	0,6	0,6	0,9
Overig	3,4	4,0	2,1
w.v. Infrastructuur	1,7	0,7	0,0
w.v. Natuur en milieu	0,3	0,5	0,2
w.v. werkgelegenheid en inkomensbeleid	1,3	0,8	0,7
Totaal uitgavenimpuls	7,1	7,7	6,7
w.v. collectief gefinancierd*	7,1	7,5	6,5

* De zorguitgaven worden voor 86% collectief gefinancierd. Dit verklaart het verschil met het bedrag van 7,7 respectievelijk 6,7 miljard totale uitgavenimpuls.

In tabel 2 wordt aangegeven uit hoofde waarvan de ruimte voor extra uitgaven sedert het Regeerakkoord is ontstaan.

Tabel 2 Ruimtevergrotende bijstellingen 2001 («-» is extra ruimte)

	Extra MN2000 en MN2001	Extra VJN2001
Nominale ontwikkeling	0,1	- 3,0
Rente	- 3,8	- 0,5
Bijstellingen SZA	- 4,0	- 1,0
Overig	0,2	- 2,0
w.v. EU/HGIS	2,6	- 0,3
w.v. Inzet FES(-bruggetje)	- 1,3	- 0,6
w.v. Inzet uitgavenreserve	- 0,5	- 0,3
Totale ruimte voor intensiveringen	- 7,5	- 6,5

Voor een toelichting op de in deze Voorjaarsnota voorgestelde ruimtevergrotende bijstellingen wordt verwezen naar paragraaf 5. In de Miljoenennota 2002 zal een overzicht worden gegeven van de meerjarige ontwikkeling¹.

2 De economische ontwikkelingen

Het beeld voor deze Voorjaarsnota is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. In de Miljoenennota 2001 waren de ramingen nog gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen (MEV). Onderstaande tabel geeft de ramingen van de belangrijkste macro-economische variabelen weer, alsmede de mutatie ten opzichte van de Miljoenennota.

Tabel 3 Macro-economische variabelen voor 2001

	CEP	MN2001	Mutatie
Volume BBP	3¼%	4%	- ¾%
Contractloon	4%	3½%	+ ½%
Afgeleide CPI laag	3%	2½%	+ ½%
Prijs BBP	4,9%	3,6%	+ 1,2%
Rente	5%	5¾%	- ¾%
Werkloosheid (dzd. Pers.)	260	230	+ 30

¹ Voor de volledigheid wordt voor een toelichting op de ruimtevergrotende bijstellingen t/m Miljoenennota 2001 verwezen naar de Miljoenennota's 2000 en 2001.

De verwachte economische groei voor 2001 wordt geraamd op 3¼%. Ten opzichte van de hoge economische groei van rond de 4% in de afgelopen jaren betekent dit een afname. In vergelijking met de omliggende Europese landen is de verwachte economische groei in Nederland in 2001 gunstig.

De particuliere consumptie groeit, mede dankzij de belastingverlaging, naar verwachting in 2001 net als voorgaande jaren met meer dan 4%. Zij vormt daarmee een belangrijke motor van de economische groei, een rol die vorig jaar nog primair door de uitvoer werd gespeeld. Dit jaar zal de bijdrage van de uitvoer naar verwachting lager uitkomen, door de geringere groei van de wereldeconomie en de verslechtering van de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven. Dit laatste heeft te maken met de sterke stijging van de arbeidskosten per eenheid product in de Nederlandse industrie en de geprojecteerde waardestijging van de euro. De Nederlandse arbeidsmarkt is krap vergeleken met veel landen van het eurogebied. De verkrapping heeft tot een keerpunt in de arbeidskostenontwikkeling geleid. De verwachte contractloonstijging en de inflatie komen dit jaar tijdelijk op hoge niveaus uit, van ongeveer 4%. Dit is hoger dan bij Miljoenennota voorzien. De oorzaken van de hoge inflatie dit jaar zijn gedeeltelijk van tijdelijke aard. Geschoond voor kostprijsverhogende en consumptiegebonden belastingen, bedraagt de inflatie dit jaar waarschijnlijk 3%.

3 Uitgavenimpuls

De regering heeft besloten tot een omvangrijk pakket aan intensiveringen voor het jaar 2001. In totaal gaat het – ten opzichte van de Miljoenennota 2001 – om 6,7 miljard. Belangrijkste prioriteiten van de regering zijn zorg, onderwijs en veiligheid. Speciale aandacht wordt tevens besteed aan de oplossing van de arbeidsmarktknelpunten in de collectieve sector (zie paragraaf 4).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgavenimpuls waartoe sinds het uitbrengen van de Miljoenennota 2001 besloten is. Hierin is begrepen: 0,4 mld die naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen is toegevoegd, gedekt uit de uitgavenreserve (250 mln) en de PPS voorziening (100 mln).

Tabel 4 Intensiveringen sinds Miljoenennota 2001 (in miljarden)

	2001
Zorg	2,2
Onderwijs	1,5
Veiligheid	0,9
Gemeente- en provinciefonds	0,6
Overige	1,5
Totaal	6,7
<i>w.v. collectief gefinancierd*</i>	<i>6,5</i>

* De zorguitgaven worden voor 86% collectief gefinancierd. Dit verklaart het verschil met het bedrag van 6,7 miljard totale uitgaven.

Zorg

In de zorgsector zijn de uitgavenverhogingen met name gericht op het bereiken van twee doelstellingen. In de eerste plaats betreft dit de aanpak van arbeidsmarktknelpunten in de gezondheidszorg (zie paragraaf 4). Ten tweede gaat het om de wachtlijstproblematiek.

Er worden extra middelen beschikbaar gesteld voor een gerichte wachtlijstaanpak in de sectoren ziekenhuiszorg, verpleging en verzorging, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Met deze middelen maakt de regering het mogelijk dat – rekening houdend met de arbeidsmarkt- en capaciteitsknelpunten op korte termijn – in 2001 een maximale inspanning wordt geleverd om de wachttijden in de zorg geleidelijk tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen. Deze inspanning wordt door de regering nauwkeurig gemonitord, ook om te waarborgen dat wachtlijstmiddelen daadwerkelijk tot extra productie leiden. Voor de overige uitgavenverhogingen op het Zorg-terrein wordt verwezen naar de verticale toelichting in bijlage 1.

Onderwijs

Ook binnen het cluster Onderwijs speelt de aanpak van arbeidsmarkt-knelpunten een belangrijke rol. Extra middelen worden daarnaast uitgetrokken voor het materieel in het onderwijs (binnenkant van de scholen). Ten behoeve van zorg- en achterstandsleerlingen in het PO en VO worden de uitgaven verhoogd (ZMOK, Onderwijskansen en Zorgbudget VO). Extra middelen worden eveneens toegevoegd voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

Ter verbetering van de kwaliteit wordt de bijdrage aan het beroepsonderwijs verhoogd. Het grootste deel hiervan heeft betrekking op het VMBO (voorkoming uitval, materieel en modernisering van het onderwijsproces). Deze bijdrage dient ingaande volgend jaar te worden gecompleteerd door eenzelfde bijdrage van de sociale partners aan het beroepsonderwijs. Indien dit wordt gerealiseerd, zal een tweede tranche voor het beroepsonderwijs worden overwogen. In de BVE sector krijgen enkele onderdelen die de samenwerking tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven bevorderen, zoals leer-werktrajecten en een systeem voor elders verworven competenties (EVC), een extra impuls. De extra uitgaven gaan gepaard met afspraken over de wijze waarop de effecten van deze extra uitgaven wordt gemeten. Voor een kwaliteitsimpuls in het HBO worden ten slotte extra middelen voor de vorming van kenniskringen ter beschikking gesteld.

Veiligheid

Binnen de cluster Veiligheid zijn de werktijdverlenging bij de politie (zie box 1), de versnelde uitvoering van het communicatienetwerk C2000 en capaciteitsuitbreiding bij de Justitiële inrichtingen, de Zittende Magistraat en het Openbaar Ministerie belangrijke speerpunten. De capaciteit van de politie zal worden uitgebreid door de verlenging van de gemiddelde werkweek. Hiervoor worden extra middelen beschikbaar gesteld waarmee tevens regiospecifieke knelpunten opgelost worden en het XTC-beleid geïntensiveerd wordt. Voorts worden middelen beschikbaar gesteld voor het politieonderwijs, zowel voor de opvang van de additionele instroom als gevolg van het natuurlijk verloop als voor de vernieuwing van het politieonderwijs.

Naar aanleiding van het rapport Oosting is gebleken dat de rampenbestrijding versterking behoeft. De hiervoor beschikbaar gestelde middelen worden o.a. ingezet voor een versterking van de onderdelen pro-actie en preventie, geneeskundige hulpverlening en toezicht. In het kader van de rampenbestrijding worden tevens gelden vrijgemaakt ter uitvoering van het Vuurwerkbesluit. Daarnaast worden middelen vrijgemaakt voor veiligheid in de wijk en voor het veilig omgaan met digitale persoonlijke gegevens. De sanctiecapaciteit wordt uitgebreid op de onderdelen jeugdinrichtingen, TBS en vreemdelingenbewaring. Voor de bestrij-

ding van de handel en productie van XTC worden ook middelen uitgetrokken. Ook wordt de capaciteit uitgebreid voor de Zittende Magistratuur, het Openbaar Ministerie en de gezinsvoogdij-instellingen. Tot slot wordt de formatie van de Marechaussee op Schiphol uitgebreid en wordt een extra impuls gegeven aan de veiligheid in het verkeer (spoor, reizigers en wegen) en aan de voedselveiligheid.

Gemeente en Provinciefonds

De ontwikkeling van het gemeente- en provinciefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven¹. Deze formule leidt tot een extra accres. Het ligt in de rede dat ook deze gelden zoveel mogelijk aangewend worden voor de prioriteiten Zorg, Onderwijs en Veiligheid. De VNG en IPO onderschrijven de maatschappelijke prioriteiten zoals die door het kabinet zijn geformuleerd. Zowel gemeenten als provincies voeren al beleid op deze prioritaire terreinen; zij benutten daarvoor de reeds beschikbare budgettaire ruimte. VNG en IPO werken in overleg met het kabinet plannen uit voor een verdere inzet van gemeenten en provincies rond de benoemde maatschappelijke prioriteiten. Inzet van het kabinet is om de gemeenten en provincies te bewegen tot verhoudingsgewijs eenzelfde bestemming van middelen als het Rijk. De afspraken worden gemaakt met inachtneming van de autonomie van gemeenten en provincies.

Overig

In deze categorie zijn onder andere opgenomen de uitgavenverhogingen voor de tijdige realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, de compensatie van milieudruk die optreedt door de hogere economische groei en de inburgering van oudkomers.

De toevoeging voor natuur vloeit voort uit de gestegen grondprijzen voor de SGR-grondcategorieën. Bij de provincies zal er op aangedrongen worden de financiering van groen/natuur op historisch aandeel te brengen. Motie nr. 27 404 nr. 22 inzake het natuuroffensief wordt in het licht van de reeds gerealiseerde inspanningen voor natuur in deze kabinetsperiode zo mogelijk betrokken bij de Najaarsnota 2001 en bij de nog te verschijnen natuurverkenning, die als bouwsteen zal dienen voor de volgende kabinetsformatie.

In lijn met het Regeerakkoord is berekend welke extra milieudruk is ontstaan als gevolg van de hogere economische groei; op basis van deze berekeningen is een pakket maatregelen getroffen die deze extra milieudruk beperken. Het betreft zowel maatregelen met een uitgavenbeslag als fiscale maatregelen. Op fiscaal terrein vindt extra stimulering warmtekrachtkoppeling plaats met terugwerkende kracht tot 1 januari 2001.

Een aanzienlijke uitgavenverhoging is voorzien voor de inburgering van oudkomers (etnische minderheden die al langer in Nederland verblijven). Met deze verhoging kan aan oudkomers die op de wachtlijst staan een inburgeringscursus worden aangeboden.

Voorts zijn in de cluster overig gelden opgenomen ter verbetering van de arbeidsmarktpositie bij Rijk en Defensie (zie paragraaf 4). Op het terrein van Defensie is tevens extra geld voor EVDB uitgetrokken. Voor 2001 is 0,5 mld gereserveerd voor SUWI/ARBVO en ESF. Op termijn zijn ook baten van de SUWI-operatie te verwachten.

¹ De koppeling vindt plaats aan de uitgaven rijksbegroting, gecorrigeerd voor de uitgaven aan rente, HGIS, de EU afdrachten en het GF/PF zelf.

In bijlage 1 wordt aan de hand van de Verticale Toelichting een meer gedetailleerde toelichting op de uitgavenverhogingen gegeven.

4 Aanpak arbeidsmarktknelpunten collectieve sector

De arbeidsmarktknelpunten in de collectieve sector worden beschreven in het rapport «De arbeidsmarkt in de collectieve sector, investeren in mensen en kwaliteit». De collectieve sector kampt (hoewel in mindere mate dan de marktsector) met een vacatureproblematiek. Qua beloningsniveau is er een gemêleerd beeld. In het openbaar bestuur, politie en defensie ligt het beloningsniveau gemiddeld boven de marktsector. In het onderwijs en in mindere mate in de zorg is het beloningsniveau lager. Om de arbeidsmarktpositie van de collectieve sector te verbeteren is op basis van de analyse in het bovengenoemde rapport een pakket van maatregelen samengesteld. Daarnaast is het staand beleid dat de verschillende delen van de collectieve sector de mogelijkheid hebben om een marktconforme loonontwikkeling te bieden.

In onderstaande tabel wordt voor het jaar 2001 een totaaloverzicht gegeven van de additionele middelen die zijn vrijgemaakt voor de oplossing van specifieke arbeidsmarktknelpunten in de collectieve sector. Bij de presentatie van de Miljoenennota 2002 zal de meerjarige uitwerking hiervan nader worden aangegeven. In het licht van de meerjarige doorwerking van CAO's zij vermeld dat de intensiveringen oplopen tot een totaalbedrag van ca. 3½ à 4 miljard structureel.

Tabel 6 Intensiveringen voor arbeidsmarktknelpunten in de collectieve sector; in miljoenen gulden

	2001
Zorg werknemers	814
Zorg vrije beroepsbeoefenaren	228
Onderwijs	645
Politie arbeidsvoorwaarden	63
Politie (werktijdverlenging)/regiospecifiek/onderwijs/XTC-bestrijding	158
Rijk (CAO en specifieke knelpunten)	153
Defensie (CAO en specifieke knelpunten)	90
Totale extra uitgaven voor arbeidsmarktknelpunten	2 151

Zorg

De arbeidsmarktknelpunten in de zorg- en welzijnssector doen zich met name voor bij het verplegend en verzorgend personeel. In grote delen van de zorgsector wordt een nieuw functiewaarderingssysteem geïntroduceerd en in een aantal sectoren wordt de beloning geharmoniseerd. Verder zal het werken in de zorg aantrekkelijker worden gemaakt door gerichte functiedifferentiatie, specifieke beloningen en een hogere onregelmatigheidstoeslag. De instroom wordt bevorderd door een hogere stagevergoeding en meer stagebegeleiding. Tot slot zal het behoud en de instroom van nieuw personeel verbeteren door maatregelen ter vermindering van het ziekteverzuim, waaronder arboconvenanten. Extra middelen, die het kabinet boven op de Overheidsbijdrage voor arbeidskostenontwikkeling (OVA) beschikbaar stelt, worden pas uitgekeerd nadat sluitende afspraken zijn gemaakt met sociale partners over de inzet van deze middelen conform de door het kabinet gestelde doelen.

Met de ondersteuning van de dienstenstructuur is een belangrijke maatregel getroffen om de werkdruk van huisartsen te verlichten. Daarnaast is geld vrij gemaakt voor de gestegen onkosten van huisartsen en specialisten. De opleidingscapaciteit voor medisch specialisten en huisartsen wordt fors uitgebreid.

Onderwijs

Een belangrijke maatregel om het beloningsverschil met de marktsector te verminderen wordt gevormd door de inkorting van de carrièrelijnen. Daarnaast zullen schoolbudgetten van de onderwijsinstellingen worden verhoogd. Deze schoolbudgetten kunnen ook ingezet worden voor onder meer ouderschapsverlof, beloningsdifferentiatie, vergroten van de zij-instroom, de introductie van assistent-leraren en een management-impuls.

Politie/rijk/defensie

In de analyse uit het Rapport «De arbeidsmarkt in de collectieve sector, Investeren in mensen en kwaliteit» komen de sectoren politie, rijk en defensie qua arbeidsvoorwaarden niet als probleemsector naar voren. Wel wordt een aantal specifieke knelpunten signaleerd waar het pakket maatregelen bij aansluit.

Om enkele specifieke knelpunten voor de sector politie op te lossen zijn afspraken gemaakt in het recent gesloten CAO-akkoord. De middelen die beschikbaar worden gesteld voor capaciteitsuitbreiding bij de politie zullen worden ingevuld door verlenging van de werktijd, enkele regio-specifieke problemen en de bestrijding van XTC. Voorts worden middelen beschikbaar gesteld voor het politieonderwijs.

Voor de sector rijk zullen extra maatregelen worden genomen ter bestrijding van ziekteverzuim, het opzetten van expertprojecten en de bevordering van de arbeidsmarktcommunicatie. Daarnaast zal in het CAO-overleg ingezet worden op meer individueel belonen en (loskoppelen) functieschalen.

Ondanks dat het gemiddelde beloningsniveau voor defensie boven dat van de marktsector ligt liggen de aanvangssalarissen van soldaten onder het marktgemiddelde. Middelen worden aangewend om deze aanvangssalarissen te verbeteren.

Voor een goed begrip zij vermeld dat de meeste maatregelen eerst in de loop van 2001 kunnen worden geëffectueerd. Bovendien is het karakter van een deel van de maatregelen zodanig dat sprake is van een oploop van de intensiveringen in komende jaren. De structurele doorwerking van de maatregelen is derhalve hoger dan de voor 2001 opgenomen bedragen.

In bijlage 1 wordt aan de hand van de Verticale Toelichting een meer gedetailleerde toelichting op de uitgavenverhogingen gegeven.

5 Ruimtevergrotende bijstellingen

Onderstaande tabel geeft aan waardoor de ruimte voor extra uitgaven, ten opzichte van Miljoenennota 2001, is ontstaan.

Tabel 7 Ruimtevergrotende bijstelling t.o.v. MN2001

x mld	2001
1. Nominale ontwikkeling (ruilvoet)	- 3,0
2. Rente	- 0,5
3. Bijstellingen SZA	- 1,0
4. EU-afdrachten	- 0,2
5. HGIS	- 0,1
6. FES-bruggetje	- 0,6
7. Uitgavenreserve	- 0,3
8. Tegenvallers MKZ	0,4
9. Overige bijstellingen	- 1,0
10. Totale ruimte voor intensiveringen	6,5

Toelichting

1. Vanwege nominale ontwikkeling ontstaat per saldo in 2001 ca. 3 miljard ruimte. Dit saldo is het gevolg van aan de ene kant een hogere pBBP-deflator (ca. 4,3 miljard) en aan andere kant in de gevolgen voor de uitgaven van hogere lonen en prijzen (incl. koppeling ca. 1,3 miljard).
2. De inkoop van staatsschuld vanaf het derde kwartaal van 2000 levert een rentevoordeel op in 2001. Daarnaast leidt ook de lagere rentevoet tot lagere rente-uitgaven. Door het grotendeels bestemmen van de inkomsten meevallers voor het EMU-saldo loopt de rente meevaller in latere jaren verder op.
3. Er is sprake van een aanzienlijke onderuitputting bij de sector SZA. Voor deze onderuitputting hoeven geen beleidsmaatregelen te worden genomen. Het gaat om middelen die naar verwachting, gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, bij ongewijzigd beleid, niet zullen worden uitgegeven.
4. Vanwege in 2000 opgetreden onderuitputting op de begroting van de Europese Unie behoeft door de lidstaten in 2001 minder te worden bijgedragen. Dit betekent voor Nederland ca. 0,2 miljard lagere EU-afdrachten.
5. Een verhoging van de uitgaven van de Europese Unie voor uitgaven buiten de Europese Unie leidt ertoe dat het Nederlandse budget voor Internationale Samenwerking (HGIS) neerwaarts wordt bijgesteld.
6. Als gevolg van een gewijzigde raming voor de aardgasbaten en vertragung in de verkoop van staatsbezit, alsmede een voorgestelde wijziging in de voedingssystematiek met betrekking tot vergunningen, ontstaat per saldo circa ½ miljard ruimte, die via het FES-bruggetje wordt ingezet ter dekking van extra uitgaven. De voorgestelde wijziging van de voedingssystematiek laat de verwerking van de opbrengst van veiling van vergunningen (bijv. UMTS) aansluiten bij de duur van de vergunning. In plaats van alleen de rente zal ook de hoofdsom gedurende de looptijd geleidelijk vrijvallen voor het FES (annuïteit). Hiertoe zal een wetswijziging worden voorbereid.
7. Bij de Algemene Politieke Beschouwingen is een aantal moties aangenomen die gedekt zijn door middel van de inzet van de uitgavenreserve.
8. In het kader van de MKZ-crisis is in deze Voorjaarsnota rekening gehouden met een tegenvaller van 0,4mrd. Deze bestaat in de eerste plaats uit de voorfinanciering van EU-bijdragen. De ervaring leert dat deze pas na een aantal jaren ontvangen worden. In de tweede plaats is er een noodfonds opgericht. In de derde plaats is er een voorlopige voorziening gecreëerd voor handhavingskosten/uitvoeringskosten.
9. De post overige bijstellingen is een saldo post van onder meer verwachte onderuitputting op diverse departementale begrotingen. Voor een overzicht per departementale begroting wordt verwezen naar de bijlage.
10. Per saldo ontstaat circa 6,5 miljard ruimte om extra (collectief gefinancierde) uitgaven te dekken.

De toetsing aan het uitgavenkader

De bijgestelde macro-economische ontwikkeling tezamen met de uitgavenverhoging en het inzetten van de uitgavenreserve, resulteren in een per saldo sluitend kader.

Tabel 8 Toetsing van de netto relevante uitgaven aan de uitgavenkaders (in miljarden gulden)

	2001
Mutaties in de uitgaven sinds Miljoenennota 2001	
<i>Totale netto uitgaven stand Miljoenennota 2001</i>	362,4
Macro-economische ontwikkelingen en bijstellingen	- 1,4
Uitgavenintensiveringen	6,5*
Inzet FES-bruggetje	- 0,6
Statistische correcties	- 0,1
<i>Totale netto uitgaven stand Voorjaarsnota 2001</i>	366,8
Mutaties in de uitgavenkaders sinds Miljoenennota 2001	
<i>Uitgavenkader stand Miljoenennota</i>	362,4
Mutatie prijsontwikkeling BBP	4,3
Inzet uitgavenreserve	0,3
Statistische correcties	- 0,1
<i>Uitgavenkader stand Voorjaarsnota 2001</i>	366,8
Over-/onderschrijding Voorjaarsnota 2001 (- = onderschrijding)	
<i>Wv Rijksbegroting in enge zin</i>	2,1
<i>Wv Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt</i>	- 4,3
<i>Wv Zorg</i>	2,1

* De zorguitgaven worden voor 86% collectief gefinancierd. Dit verklaart het verschil met het bedrag van 6,7 miljard totale uitgaven.

6 De belasting- en premieontvangsten

De totale ontvangsten

De totale overheidsinkomsten (belastingen, premies en gasbaten) laten naar huidige inzichten voor 2001 een opwaartse bijstelling zien van 0,7 miljard ten opzichte van de Miljoenennota 2001.

Tabel 9 Ontwikkeling voor de overheidsinkomsten 2001 (in miljarden gulden)

	Stand MN2001	Stand VJN 2001	Mutatie
Belastingen (kas)	227,3	227,4*	0,1
Premies (trans)	132,0	132,2	0,2
Gasbaten (kas)	4,0	4,5	0,5
Totaal	363,3	364,1	0,7

* Exclusief een eenmalige kasschuif van 3,6 miljard tussen belastingen en premies. Deze kasschuif, waarmee in de Miljoenennota nog geen rekening was gehouden, is een gevolg van de belastingherziening. Structureel blijft de verdeling over de opbrengst van belasting en premies ongewijzigd.

De belastingontvangsten

Voor 2001 wordt het totaal van de belastingontvangsten op kasbasis geraamd op 227,4 miljard. Dit is een opwaartse bijstelling van 0,1 miljard ten opzichte van de Miljoenennota 2001 (exclusief de verwerking van de Nota van Wijziging). Deze bijstelling is het gevolg van autonome mutaties door wijzigingen in (fiscale) maatregelen, de structurele doorwerking van de realisatie over 2000 en het gewijzigd economisch beeld voor 2001. In tabel 10 worden voor de verschillende belastingsoorten de mutaties ten opzichte van de raming bij Miljoenennota 2001 weergegeven. De autonome mutaties voor 2001 zijn ten opzichte van de Miljoenennota 2001 met 0,9 miljard neerwaarts aangepast. Voor 0,4 miljard komt dit voort uit de additionele lastenverlichting waartoe is besloten naar aanleiding van de algemene politieke beschouwingen. De raming van de omzet-

belasting is daarnaast met 0,5 miljard neerwaarts aangepast. Deze bijstelling hangt samen met de lager dan verwachte BTW-opbrengsten op infrastructuur voor het Openbaar Vervoer. Tot slot vindt er een verschuiving plaats van 1 miljard tussen de loon en inkomstenbelasting door een nadere toedeling van de belastingherziening over deze twee belastingsoorten.

De doorwerking van de realisaties van 2000 is voor – 0,3 miljard structureel. Deze doorwerking is reeds toegelicht in de Voorlopige Rekening 2000.

De meest recente macro-economische inzichten uit het CEP 2001 zijn in de raming verwerkt. Op basis hiervan nemen de belastingontvangsten nominaal met 1,4 miljard meer toe dan in september jl. was geraamd. Dit bijgestelde economisch beeld voor 2001 komt bij verschillende belastingsoorten tot uitdrukking. De nominale groei van het BBP neemt toe ondanks een daling van $\frac{3}{4}$ %-punt van de reële groei van het BBP. De hoger geraamde prijsmutatie van de particuliere consumptie (van $3\frac{1}{2}$ % bij MEV 2001 naar 4% bij CEP 2001) zorgen voor een opwaartse endogene aanpassing bij *de omzetbelasting*. De raming van de *vennootschapsbelasting* is op basis van de gewijzigde grondslagontwikkeling, de hogere olieprijs (Vpb-gas) en een tempoversnelling bij de voorlopige aanslagregeling opwaarts aangepast. Een hoger geraamde loonstijging zorgt voor een lichte opwaartse bijstelling van de raming van de *loonbelasting*. De endogene groei van de *belasting op personenauto's en motorrijwielen* is daarentegen neerwaarts bijgesteld in verband met de aangepaste raming voor de autoverkopen. Voor de ontwikkeling van de personenautoverkopen is aangesloten bij de verwachtingen van de RAI. De *regulerende energiebelasting* (opgenomen bij overig) is eveneens neerwaarts bijgesteld en is in overeenstemming met de gemiddelde ontwikkeling van de laatste jaren.

Tabel 10 Mutaties van raming van de belastingontvangsten 2001* t.o.v. Miljoenennota 2001 op kasbasis (in miljarden gulden)

	Totaal	Autonoom		Door- werking realisatie 2000	Gewijzigd econo- misch beeld 200
		– Beleid	– Overig		
Kostprijsverhogende belastingen	- 3,3	- 0,5	- 0,5	- 2,3	0,1
Omzetbelasting	- 0,6	0,0	- 0,5	- 0,7	0,7
Accijnzen	- 1,0	- 0,2	0,0	- 0,8	0,0
Belasting van rechtsverkeer	- 0,4	0,0	0,0	- 0,4	0,1
Motorrijtuigenbelasting	- 0,6	- 0,4	0,0	- 0,3	0,0
Belasting op personenauto's en motorrijtuigen	- 0,4	0,0	0,0	- 0,1	- 0,3
Overig	- 0,4	0,0	0,0	0,0	- 0,4
Belasting op inkomen, winst en vermogen	3,4	0,1	0,0	1,9	1,3
Inkomstenbelasting	- 0,9	- 0,1	- 1,0	0,4	- 0,2
Loonbelasting	2,0	0,2	1,0	0,3	0,4
Dividendbelasting	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
Vennootschapsbelasting	2,0	0,0	0,0	0,9	1,1
Overig	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
Totaal belastingen	0,1	- 0,4	- 0,5	- 0,3	1,4

* Exclusief de eenmalige kasschuif zoals gemeld in tabel 9.

Premieontvangsten

Op basis van de huidige inzichten komen de premieontvangsten van de sociale fondsen in 2001 $\frac{1}{4}$ miljard hoger dan verwacht in de Miljoenennota 2001. De mutaties van de premieontvangsten zijn het resultaat van na de Miljoenennota 2001 genomen beleidsmaatregelen (bij de APB), de

doorwerking van premieevallers uit 2000 en het gewijzigde economische beeld voor 2001 (tabel 8).

Bij de volksverzekeringen wordt een premieevaller van ½ miljard geraamd ten opzichte van de Miljoenennota 2001. Naar verwachting vallen de inkomsten van de volksverzekeringen ½ miljard hoger uit. Bij de werknemersverzekeringen is er sprake van ¼ miljard lagere inkomsten ten opzichte van de Miljoenennota 2001, die met name wordt veroorzaakt door tegenvallende inkomsten bij de ZFW.

Na de Miljoenennota 2001 is bij de Algemene Politieke Beschouwingen besloten tot een aanvullend lastenverlichtingspakket voor 2001. Dit pakket leidt tot een daling van de premieontvangsten met 0,3 miljard. Daarnaast blijkt na de Miljoenennota 2001 dat de individuele ziekenfondsen de nominale ZFW-premie lager hebben vastgesteld waardoor de premieinkomsten 0,5 miljard lager uitvallen. Samen leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van de premieontvangsten van 0,8 miljard als gevolg van beleid.

Het gewijzigd economisch beeld in 2001 ten opzichte van de Miljoenennota 2001 leidt tot lagere premieontvangsten. Per saldo leidt de extra stijging van de contractlonen en de daling van de werkgelegenheidsgroei ten opzichte van de Miljoenennota tot de afname in de premieontvangsten.

Tabel 11 Mutatie van de raming van de premieontvangsten VJN 2001 t.o.v. Miljoenennota 2001 op transactiebasis (in miljarden gulden)

	Totaal	Beleid	Doorwerking 2000	Gewijzigd econo- misch beeld 2001
Volksverzekeringen	0,5	- 0,3	0,7	0,1
AOW	0,3	- 0,2	0,4	0,0
ANW	0,0	0,0	0,0	0,0
AWBZ	0,2	- 0,1	0,2	0,0
Werknemersverzekeringen	- 0,3	- 0,5	0,8	- 0,6
WAO/WAZ	0,0	0,0	0,3	- 0,2
AWF	0,1	0,0	0,0	0,1
WGF	0,1	0,0	0,1	0,0
Zfw (incl. Zfi)	- 0,5	- 0,5	0,5	- 0,4
Totaal	0,2	- 0,8	1,5	- 0,5

Aardgasbaten

De voor de ijklat relevante aardgasbaten (niet-belastingontvangsten exclusief FES) vallen in 2001 ½ miljard hoger uit dan geraamd in de Miljoenennota 2001. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere olieprijs en dollarkoers.

Toetsing van de overheidsinkomsten aan de inkomstenijklatten

Om de omvang van de totale inkomstenmeevaller (belastingen, premies en gasbaten) ten opzichte van het Regeerakkoord te bepalen worden de geraamde overheidsinkomsten in 2001 getoetst aan de inkomstenijklatten. Deze inkomstenijklatten zijn in reële termen opgenomen in de Miljoenennota 1999. Deze reële inkomstenijklatten worden, analoog aan de uitgaventoetsing, eerst nominaal gemaakt met de meest recente raming van de prijsontwikkeling van het BBP. Omdat het bij de toetsing aan de ijklatten gaat om structurele inkomstenmee- of tegenvallers die voortvloeien uit een andere endogene ontwikkeling dan verondersteld in het Regeerakkoord wordt gecorrigeerd voor beleidsmaatregelen en incidentele inkomstenmee- en tegenvallers. Deze correcties zijn opgenomen in de correctiepost.

De inkomstenmeevaller 2001 bedraagt in de VJN2001 20,6 miljard ten opzichte van het Regeerakkoord. Ten tijde van de Miljoenennota 2001 bedroeg de inkomstenmeevaller ten opzichte van het Regeerakkoord 22 miljard¹. De inkomstenmeevaller 2001 in de VJN2001 is 1,3 miljard lager dan in de Miljoenennota 2001. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de inkomsten in 2001 met 0,7 miljard en een stijging van de nominale inkomstenijklat van 2,0 miljard, beide ten opzichte van de Miljoenennota 2001². De totale stijging van de nominale inkomstenijklat is het saldo effect van een stijging met 4,1 miljard als gevolg van een hoger pBBP en een daling van de correctiepost met 2,0 miljard.

Tabel 12 Toetsing van de overheidsinkomsten aan de inkomstenijklat 2001 stand VJN 2001 (in miljarden guldens)

	Belastingen* c.s.	Premies	Aardgas	Totaal
Reële ijklat 2001	187,6	125,6	2,0	315,3
PBBP	18,2	12,2	0,2	30,6
Correctiepost	8,9	- 10,3	0,0	- 1,4
Nominale inkomstenijklat VJN 2001	214,7	127,5	2,2	344,4
Nominale inkomsten VJN 2001	228,4	132,2	4,5	365,1
Overschrijding inkomstenijklat VJN 2001	13,7	4,7	2,3	20,6**

* Exclusief de eenmalige kasschuif zoals gemeld in tabel 6. Voor de overschrijding van de inkomstenijklat heeft deze kasschuif geen effect.

** In het CEP 2001 wordt een totale inkomstenmeevaller ten opzichte van het regeerakkoord gemeld van 30mld (exclusief meevaller 1998 van ca. 2mld). Het betreft in het CEP 2001 de meevaller over de periode 1999-2002, terwijl in de Voorjaarsnota 2001 de inkomstenmeevaller over de periode 1999-2001 wordt gemeld.

7 Het EMU-saldo en de EMU-schuld

Het EMU-saldo 2001 wordt nu geraamd op een overschot van ½% BBP. In de Miljoenennota 2001 werd een saldo van ¾% BBP voorzien. De verslechtering van het EMU-saldo is hoofdzakelijk het gevolg van een reële daling van de inkomsten.

In 2001 zet de daling van de EMU-schuld zich verder voort. Voor 2001 wordt op basis van de huidige inzichten een EMU-schuld van 52% BBP voorzien. De bijbehorende nominale EMU-schuld bedraagt 497 miljard gulden.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

¹ In de Miljoenennota 2001 staat een inkomstenmeevaller van 20,7 miljard gemeld. Dit betreft de inkomstenmeevaller ten opzichte van de vorige Miljoenennota (MN2000). In de Miljoenennota 2000 was reeds een inkomstenmeevaller 2001 van 1,3 miljard gemeld. Ten tijde van de Miljoenennota 2001 bedroeg de inkomstenmeevaller ten opzichte van het Regeerakkoord dus 22 miljard.

² In de Miljoenennota 2001 bedraagt de nominale inkomstenijklat 343,7 miljard. Hierin is gecorrigeerd voor de inkomstenmeevaller 2001 uit de MN2000 van 1,3 miljard (zie ook voetnoot 5). Zonder deze correctie bedraagt de nominale inkomstenijklat 342,4 miljard in de MN2001. Indien deze vergeleken wordt met de nominale inkomstenijklat VJN2001 bedraagt de mutatie 1,6 miljard.

De Verticale Toelichting bevat een overzicht van de mutaties in de begrotingsuitvoering 2001 ten opzichte van de Miljoenennota 2001. Het betreft mutaties op de rijksbegroting, inclusief het begrotingsgefinancierde deel van de sociale zekerheid en de zorg.

Per begroting wordt een cijfermatige tabel gepresenteerd waarbij een indeling is gemaakt: mee- en tegenvallers, beleidsmatige mutaties en technische mutaties (o.a. overboekingen en desalderingen).

De beleidsmatig meest interessante mutaties worden toegelicht. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de eerste suppletore begrotingen van de ministeries.

Bij Voorjaarsnota is de jaarlijkse uitdeling van de loon- en prijsbijstelling verwerkt. Deze mutaties worden niet afzonderlijk toegelicht. Tevens wordt bij Voorjaarsnota, voorzover van toepassing, de eindejaarsmarge toegevoegd aan de begrotingen.

Bedragen in miljoenen guldens

I HUIS DER KONINGIN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	361,4	354,4	357,8	351,1	351,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	17,0	12,2	7,6	6,6	6,7
	17,0	12,2	7,6	6,6	6,7
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	16,9	16,1	16,2	15,9	15,9
	16,9	16,1	16,2	15,9	15,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	33,8	28,4	23,7	22,4	22,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	395,1	382,8	381,5	373,5	373,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	179,3	173,7	173,1	169,5	169,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	395,1	382,8	381,5	373,5	373,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	179,3	173,7	173,1	169,5	169,7

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	9,1	9,0	9,0	9,0	9,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	9,8	9,1	9,0	9,0	9,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4,5	4,1	4,1	4,1	4,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	9,8	9,1	9,0	9,0	9,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4,5	4,1	4,1	4,1	4,1

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	74,0	72,6	73,0	73,5	73,5
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin diversen	10,3	3,9	4,0	4,1	4,1
	10,3	3,9	4,0	4,1	4,1
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	4,0	3,4	3,3	3,3	3,3
	4,0	3,4	3,3	3,3	3,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	14,5	7,4	7,4	7,5	7,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	88,5	80,0	80,4	81,0	81,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	40,2	36,3	36,5	36,8	36,8
Totaal internationale samenwerking	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	92,8	80,0	80,4	81,0	81,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	42,1	36,3	36,5	36,8	36,8

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	10,1	10,0	10,0	9,9	9,9
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	4,4	4,0	4,0	4,1	4,1
	4,4	4,0	4,0	4,1	4,1
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	4,5	4,1	4,2	4,3	4,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	14,6	14,1	14,1	14,1	14,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	6,6	6,4	6,4	6,4	6,4
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	14,6	14,1	14,1	14,1	14,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	6,6	6,4	6,4	6,4	6,4

Bedragen in miljoenen guldens

IV KONINKRIJKSRELATIES	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	269,4	284,5	285,5	285,5	285,5
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	10,6	10,8	10,9	11,0	11,1
	10,6	10,8	10,9	11,0	11,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	34,8	10,8	10,9	11,0	11,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	304,1	295,2	296,4	296,5	296,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	138,0	134,0	134,5	134,6	134,6
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	304,1	295,2	296,4	296,5	296,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	138,0	134,0	134,5	134,6	134,6

Bedragen in miljoenen guldens

IV KONINKRIJKSRELATIES	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	27,1	28,1	24,7	26,0	28,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	27,1	28,1	24,7	26,0	28,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	12,3	12,8	11,2	11,8	12,9
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	27,1	28,1	24,7	26,0	28,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	12,3	12,8	11,2	11,8	12,9

Koninkrijksrelaties

De post diversen betreft de eindejaarsmarge. Deze eindejaarsmarge wordt hoofdzakelijk ingezet voor flankerend sociaal beleid op de Nederlandse Antillen. De vorig jaar hiervoor uitgetrokken extra middelen zijn toen slechts ten dele tot besteding gekomen.

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	4 645,0	6 718,0	6 671,0	8 128,0	8 315,0
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin bnp-afrachten	- 183,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7
	- 183,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 183,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7	- 82,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 461,3	6 635,3	6 588,3	8 045,3	8 232,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 024,5	3 011,0	2 989,7	3 650,8	3 735,7
Totaal internationale samenwerking	8 866,6	9 113,4	9 402,4	9 764,3	10 215,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	13 327,9	15 748,7	15 990,7	17 809,6	18 447,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	6 048,0	7 146,4	7 256,3	8 081,7	8 371,1

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin tijdelijke financiering nio	99,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	99,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	99,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	99,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	45,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal internationale samenwerking	112,3	111,5	107,8	107,8	107,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	211,8	111,5	107,8	107,8	107,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	96,1	50,6	48,9	48,9	48,9

Buitenlandse Zaken

De BNP-afdrachten aan de Europese Unie worden neerwaarts bijgesteld. Dit wordt veroorzaakt door lagere uitgaven en hogere ontvangsten van de EU in 2001, waardoor er minder afgedragen behoefte te worden. Op basis van aangepaste ramingen van de economische groei in 2001 treedt er meerjarig een meevaller op.

De Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO) verstrekt op verzoek en onder garantie van de Staat leningen aan ontwikkelingslanden. Per 31 december 2000 had de NIO een negatief saldo op de rekening courant bij het ministerie van Financiën van 99,5 miljoen. Dit negatieve saldo is in 2000 aangezuiverd vanuit de begroting van Buitenlandse Zaken en in 2001 weer terugontvangen van het NIO.

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	9 689,0	9 327,7	8 858,2	8 472,3	8 475,9
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin					
opvang ama's	248,0	248,0	248,0	248,0	248,0
opvang reguliere asielzoekers	142,0	142,0	142,0	142,0	0,0
dji leenfaciliteit	- 116,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	37,1	14,3	14,3	14,3	14,3
	311,1	404,3	404,3	404,3	262,3
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin					
ama-maatregelen	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0
aanscherping ama-beleid	- 25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
sancties	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
zittende magistratuur	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
regioplannen	19,1	57,1	51,4	44,2	44,2
jeugd	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
eindejaarsmarge	93,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	70,4	49,7	47,4	66,2	53,1
	348,5	297,8	289,8	301,4	288,3

VI JUSTITIE	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	258,5	261,5	254,9	250,1	250,4
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	162,1	145,1	134,1	123,9	123,2
diversen	- 15,3	- 8,7	- 5,5	- 4,7	2,0
	405,3	397,9	383,5	369,3	375,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 064,7	1 099,9	1 077,5	1 074,8	926,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	10 753,8	10 427,6	9 935,7	9 547,1	9 401,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4 879,8	4 731,8	4 508,6	4 332,3	4 266,4
Totaal internationale samenwerking	13,4	1,8	1,8	1,8	1,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	10 767,1	10 429,4	9 937,5	9 548,9	9 403,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4 885,9	4 732,7	4 509,4	4 333,1	4 267,2

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	1 803,6	1 776,5	1 787,6	1 824,1	1 824,1
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
coa leenfaciliteit	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0
regioplannen	0,0	68,0	59,6	44,2	44,2
diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	200,0	68,0	59,6	44,2	44,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	4,7	5,1	5,1	5,1	5,1
	4,7	5,1	5,1	5,1	5,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	204,7	73,1	64,7	49,3	49,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 008,3	1 849,6	1 852,3	1 873,4	1 873,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	911,3	839,3	840,5	850,1	850,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 008,3	1 849,6	1 852,3	1 873,4	1 873,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	911,3	839,3	840,5	850,1	850,1

Justitie

Bij de asieluitgaven doen zich tegenvallers voor van in totaal circa 400 miljoen. Deze zijn veroorzaakt door een achterblijvende uitstroom van reguliere asielzoekers en een hogere instroom van alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's). Mede dankzij invoering van het botonderzoek wordt verwacht dat de in de afgelopen jaren sterk gestegen ama-instroom af zal vlakken. Aangezien de instroom echter blijft stijgen wordt in de ama-beleidsnota, die naar de Tweede Kamer is gestuurd, een omslag in het ama-beleid voorgesteld. Kern daarvan is dat er geen dubbele boodschap richting ama's wordt afgegeven. Hiervoor wordt de opvang zodanig vorm gegeven dat deze voor kansloze ama's op terugkeer wordt ingericht. Kansrijke ama's komen in de integratievariant terecht, gericht op snelle inburgering. Verder komen er nieuwe maatregelen om instroom te beperken en uitstroom te bevorderen. Het gaat dan onder andere om

intensievere aanpak van mensensmokkel – om de instroom te beperken – en uitbreiding van het speuren naar opvangmogelijkheden in het land van herkomst – om de uitstroom te verhogen –. Met deze maatregelen zijn intensiveringen gemoeid van 35 miljoen (waarvan 31 miljoen voor Justitie, het overige voor Buitenlandse Zaken en Defensie) in 2001. Verwacht wordt dat met deze maatregelen de instroom van ama's af en de uitstroom toe zal nemen, wat een besparing zal opleveren.

De voor investeringen begrote middelen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) vallen vrij omdat het desbetreffende bedrag van 116 miljoen per 1-1-2001 omgezet is in een lening.

De aandacht die de regering voor veiligheid heeft, leidt tot meer uitgaven bij Justitie. Voor de uitbreiding van de sanctiecapaciteit wordt in 2001 80 miljoen extra ter beschikking gesteld. Dit is onder andere bedoeld voor de capaciteit bij de jeugdinrichtingen (tijdelijke uitbreiding bij bestaande inrichtingen en het op korte termijn inkopen van plaatsen). Daarnaast is er ook geld voor het continueren en uitbreiden van de noodcapaciteit bij TBS-inrichtingen en de capaciteit van de vreemdelingenbewaring. Ook de Zittende Magistratuur krijgt meer geld voor het wegwerken van capaciteitstekorten bij de rechtbanken, gerechtshoven en Hoge Raad. Ook is er aanvullende financiering voor de modernisering van de Rechterlijke Organisatie (Contourennota) en voor noodzakelijke ICT investeringen. Per 1 januari 2002 zullen vier nieuwe regioplannen verkeershandhaving in werking treden en vier zogenaamde gebiedsprojecten opgewaarderd worden tot regioplannen. Hieraan zijn aanloopkosten verbonden, waar niet direct inkomsten tegenover staan. Het verschil wordt intertemporeel gecompenseerd. Ook de eindejaarsmarge van Justitie wordt gedeeltelijk ingezet voor de regioplannen. Door de opgelopen vertraging in de implementatie van de voor 2000 voorziene regioplannen slaat een deel van de geplande uitgaven voor 2000, waarvoor reeds verplichtingen zijn aangegaan, neer in 2001. Daarnaast wordt onder andere een bedrag vrijgemaakt voor de informatiebeveiliging van het Justitienet. Tevens worden extra middelen uitgetrokken op het beleidsterrein Jeugd. Vanaf 1 januari 2001 leent het COA voor investeringen, terwijl het bekostigingsstelsel nog op a fond perdu-financiering is gebaseerd. Dit maakt het mogelijk een deel van de reserves te laten vervallen.

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIËS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	8 598,6	8 695,9	8 701,3	8 728,0	8 701,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
politie (asiel)	27,0	8,2	7,4	- 2,6	0,0
diversen	- 8,6	- 6,0	- 14,0	- 14,0	- 14,0
	18,4	2,2	- 6,6	- 16,6	- 14,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
capaciteitsvergroting politie	133,0	266,0	266,0	266,0	266,0
politieonderwijs	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
c2000	110,0	0,0	0,0	0,0	0,0
versnelling bijdrage regionale korpsen	86,2	- 86,2	0,0	0,0	0,0
inburgering oudkomers	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
ict: veiligheid op het net	20,0	20,0	10,0	10,0	0,0
integraal veiligheidsbeleid/ sociale veiligheid	30,0	30,0	30,0	0,0	0,0
cao-politie	41,0	41,0	41,0	41,0	41,0
centrale projecten arbeidsmarktknelpunten sector rijk	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0
eindejaarsmarge	35,2	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	85,9	50,3	43,3	43,3	43,3
	642,3	422,1	491,3	461,3	451,3
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	304,9	312,8	314,6	315,9	317,4
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	96,1	91,1	90,8	92,4	89,6
diversen	87,9	35,1	32,2	36,8	36,8
	488,9	439,0	437,6	445,1	443,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 149,4	863,4	922,5	890,0	881,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	9 748,0	9 559,3	9 623,8	9 618,0	9 582,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4 423,5	4 337,8	4 367,1	4 364,5	4 348,3
Totaal internationale samenwerking	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	9 748,5	9 559,3	9 623,8	9 618,0	9 582,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4 423,7	4 337,8	4 367,1	4 364,5	4 348,3

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIËS	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	503,8	477,2	469,2	476,2	486,3
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	25,2	0,7	0,0	0,0	0,0
	25,2	0,7	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	20,0	0,7	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	523,8	477,9	469,2	476,2	486,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	237,7	216,9	212,9	216,1	220,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	523,8	477,9	469,2	476,2	486,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	237,7	216,9	212,9	216,1	220,7

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De aan de begroting van BZK toegevoegde middelen worden vooral aangewend binnen het cluster veiligheid. Het grootste deel van deze middelen is bestemd voor capaciteitsuitbreiding bij de politie en voor het C2000-project. Voorts worden extra middelen beschikbaar gesteld voor de inburgering van oudkomers en voor de noodzakelijke oplossing van de wachtlijstproblematiek.

De uitgaven voor politiebegeleiding asielzoekers(centra) zijn afhankelijk van het aantal asielzoekers. Het aantal asielzoekers ligt dit jaar hoger dan voorzien, waardoor ook de kosten voor politiebegeleiding toenemen.

De middelen die beschikbaar worden gesteld voor capaciteitsuitbreiding bij de politie zullen worden aangewend voor verlenging van de werktijd (onder gelijkblijvend uurloon), enkele regiospecifieke problemen en de bestrijding van XTC. Voorts worden middelen beschikbaar gesteld voor het politieonderwijs: zowel voor de opvang van de additionele instroom als gevolg van het natuurlijk verloop (vergrijzing) als voor de vernieuwing van het politieonderwijs.

Met het project C2000 zal een integrale communicatieinfrastructuur worden gecreëerd ten behoeve van de politie, de brandweer en de ambulancediensten. Aan het budget voor dit project is in 2001 110 miljoen toegevoegd, mede met het oog op een versnelde invoering van het project C2000.

Er zal in 2001 een versnelling plaatsvinden van de sanering van de vermogenstekorten bij een aantal regio's, mede naar aanleiding van de Stuurgroep Implementatie Modernisering Politiezorg.

Naast middelen voor veiligheid wordt op de begroting van BZK een intensivering voor de inburgering van zogenaamde oudkomers (etnische minderheden die al langer in Nederland verblijven) gerealiseerd. Met deze intensivering kan aan oudkomers die op de wachtlijst staan een inburgeringscursus worden aangeboden.

Het kabinet stelt middelen beschikbaar voor het verhogen van de veiligheid in de virtuele wereld, door het leveren van een betrouwbare identifi-

catie van personen, organisaties en diensten op de elektronische snelweg en verbetering en versnelling van het uitwisselen van persoonsgegevens binnen de overheidsinformatieinfrastructuur.

Door middel van projecten in de wijken van grote steden zal het integraal veiligheidsbeleid/de sociale veiligheid worden bevorderd.

Uit de analyse van het rapport «Investeren in mensen en kwaliteit» zijn voor de sector Politie een aantal specifieke arbeidsmarktknelpunten gesignaleerd. In het recent gesloten CAO-akkoord zijn hierover afspraken gemaakt.

Voor de sector Rijk zijn eveneens een aantal specifieke arbeidsmarktknelpunten gesignaleerd in het eerder genoemde rapport. Om deze knelpunten op te lossen zijn op de begroting van BZK middelen gereserveerd voor zogenaamde centrale projecten. Hierbij kan gedacht worden aan het opzetten van expertprojecten en het bevorderen van arbeidsmarktcommunicatie.

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	46 328,9	47 001,9	47 687,7	48 280,3	48 746,2
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
begrotingsuitvoering (m.n. sf)	- 211,7	- 224,5	- 198,8	- 141,0	- 102,3
wachtgelden	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0
ov-studentenkaart	190,0	- 485,0	0,0	0,0	0,0
diversen	1,6	10,6	15,0	18,9	6,9
	- 45,1	- 723,9	- 208,8	- 147,1	- 120,4
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
knelpunten arbeidsmarktbeleid	570,0	530,0	530,0	530,0	530,0
materiele situatie po/vo	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
materiele situatie po/vo: incidenteel	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0
beroepsonderwijs vmbo/bve/hbo	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
invoering bachelor master	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
diversiteit onderwijsdeelnemers	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
genomics	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
cultuur	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
apb motie: cultuurbudget	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
apb motie: decentrale schoolbudgetten	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
apb motie: fundamenteel onderzoek	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
apb motie: voor- en vroegschoolse educatie	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
eindejaarsmarge	354,7	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	33,3	36,2	38,0	38,0	38,0
	1 902,0	1 260,2	1 212,0	1 212,0	1 212,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	1 534,9	1 594,0	1 621,1	1 643,5	1 660,6
prijlsbijstelling: uitdeling tranche 2001	358,5	360,8	361,2	359,8	362,0
prijlsbijstelling: wsf	49,5	49,7	62,4	65,0	71,3
diversen	32,7	36,0	36,2	36,4	37,1
Niet tot een ijklijn behorend prijsbijstelling: wsf	80,2	78,4	67,5	64,7	59,1
studiefinanciering	115,9	150,4	77,5	15,8	13,8
	2 171,7	2 269,3	2 225,9	2 185,2	2 203,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	4 028,7	2 805,7	3 229,2	3 250,2	3 295,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	50 357,7	49 807,6	50 916,9	51 530,5	52 041,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	22 851,3	22 601,7	23 105,1	23 383,5	23 615,6
Totaal internationale samenwerking	111,1	107,8	108,2	108,2	108,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	50 468,8	49 915,4	51 025,2	51 638,8	52 150,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	22 901,7	22 650,6	23 154,2	23 432,6	23 664,7

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	2 528,7	2 501,5	2 462,9	2 515,4	2 558,4
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	11,9	24,6	8,5	5,8	11,4
	11,9	24,6	8,5	5,8	11,4
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	- 16,4	- 18,9	- 18,7	- 18,7	- 18,7
Niet tot een ijklijn behorend verkoop nob diversen	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 2,3	1,2	4,6	7,9	11,1
	136,3	- 17,7	- 14,1	- 10,8	- 7,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	148,2	7,0	- 5,5	- 4,9	3,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 676,9	2 508,5	2 457,4	2 510,5	2 562,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 214,7	1 138,3	1 115,1	1 139,2	1 162,7
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 676,9	2 508,5	2 457,4	2 510,5	2 562,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 214,7	1 138,3	1 115,1	1 139,2	1 162,7

Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Onderwijs is één van speerpunten van de regering. Extra uitgaven voor het onderwijs worden met name ingezet voor de aanpak van arbeidsmarktknelpunten en voor een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

In de begrotingsuitvoering is een meevaller opgetreden door minder leerlingen- en studentenaantallen dan oorspronkelijk begroot, minder aanspraken op een aanvullende beurs en een lager beroep op de wachtgelderegeling.

De raming voor de betaling van de ov-studentenkaart voor het jaar 2001 wordt verlaagd omdat die betaling eind december 2000 reeds heeft plaatsgevonden. Daartegenover staat dat de betaling van de ov-kaart voor 2002, die plaats dient te vinden tussen begin december en medio januari 2002, in december van dit jaar zal worden verricht. De raming wordt daarom per saldo met 190 miljoen verhoogd.

De extra uitgaven voor onderwijs worden onder andere ingezet om de arbeidsmarktknelpunten, zoals beschreven in het rapport «Investeren in mensen en kwaliteit», aan te pakken. Zo wordt er in het rapport een vacatureproblematiek waargenomen en wordt een beloningsachterstand met de marktsector geconstateerd. Een belangrijke manier om dit geconstateerde verschil met de marktsector te verminderen wordt gevormd door de inkorting van de carrièrelijnen tot 18 jaar. Daarnaast ontvangen scholen extra budgetten die zij zelf gericht kunnen inzetten voor het

inlopen van de waargenomen beloningsachterstand met de marktsector en voor maatregelen die direct aangrijpen bij de vacatureproblematiek (functiedifferentiatie, ouderschapsverlof, vergroten van de zij-instroom, de introductie van assistent-leraren en een managementimpuls). Ook worden extra middelen aangewend voor het tegengaan van arbeidsmarkt-knelpunten in het hoger beroeps onderwijs, het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek: deze middelen kunnen worden aangewend voor belonings- en functiedifferentiatie en kinderopvang. Tot slot wordt voor het opvangen van het tekort van het Vervangingsfonds eenmalig 40 miljoen beschikbaar gesteld.

Naast de aanpak van de arbeidsmarktknelpunten worden extra middelen vrijgemaakt voor een verbetering van de materiële situatie in het primair en voortgezet onderwijs. Deze middelen kunnen ook worden ingezet voor de aanpassing van lesmateriaal voor de euro. Vanaf 2001 is hiervoor structureel 200 miljoen beschikbaar gesteld, in 2001 zelf wordt daar bovenop nog incidenteel een extra impuls van 200 miljoen gegeven.

Ter verbetering van de kwaliteit van het beroepsonderwijs worden extra middelen beschikbaar gesteld. Het grootste deel van het bedrag heeft betrekking op het VMBO (voorkomen uitval, materieel en modernisering van het onderwijsproces). In de BVE sector krijgen enkele onderdelen die de samenwerking tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven bevorderen, zoals leerwerktrajecten en het systeem voor elders verworven competenties (EVC), een extra impuls. Voor een kwaliteitsimpuls in het HBO worden extra middelen voor de vorming van kenniskringen ter beschikking gesteld. Met deze extra middelen kunnen lectoren worden aangesteld die een sturende rol in het vakgebied krijgen. De extra bijdrage aan het beroepsonderwijs dient te worden gecomplementeerd door een zelfde bijdrage van de sociale partners. Hierbij moeten tevens afspraken worden gemaakt over de wijze waarop effecten van deze additionele bijdrage wordt gemeten. Voor het Wetenschappelijk Onderwijs worden ten slotte extra middelen ter beschikking gesteld voor de invoering van het Bachelor/Master model.

Om aan de toenemende diversiteit van leerlingen (achterstandsl leerlingen, gehandicapten, etc.) in de voorschoolse periode en in het primair en voortgezet onderwijs tegemoet te komen, wordt 40 miljoen uitgetrokken (Onderwijskansen, ZMOK en Zorgbudget VO, VVE).

Voor de verdere versterking van het Genomics-onderzoek wordt dit jaar 50 miljoen extra ter beschikking gesteld.

Voor verschillende cultuurodoeleinden wordt 24 miljoen uitgetrokken. Dit bedrag wordt onder andere besteed aan het instrumentenfonds voor musici (10 miljoen incidenteel in 2001) en aan frictiekosten cultuurnota.

Bij de Algemene Politieke Beschouwingen over de Miljoenennota 2001 is een aantal moties aangenomen. Voor cultuur is een motie aangenomen waarin structureel 40 miljoen beschikbaar wordt gesteld bovenop de middelen uit de cultuurnota 2001–2004. Aan de decentrale schoolbudgetten in het voortgezet onderwijs wordt 75 miljoen toegevoegd. Scholen kunnen deze middelen aanwenden voor diverse personele knelpunten. Een motie ter bevordering van het fundamenteel onderzoek heeft geleid tot 25 miljoen structureel extra voor het Genomics onderzoek. Ten slotte is een motie aangenomen waarin structureel 40 miljoen beschikbaar wordt gesteld voor de uitbreiding en professionalisering van de voor- en vroegschoolse educatie.

De eindejaarsmarge wordt ingezet op diverse beleidsterreinen waar onderuitputting is opgetreden in 2000 (CAO-uitgaven, VMBO, Maatwerk voor Morgen, Cultuur, BVE-instellingen).

De niet relevante uitgaven zijn hoger in verband met een groter beroep op de reguliere rentedragende leningen van de studiefinanciering.

Door een afname in het leerlingenvolume zijn de ontvangsten van les gelden gedaald.

De ontvangsten bij de rentedragende leningen van de Studiefinanciering zijn gestegen. Ten slotte is ten gevolge van uitstel van de verkoop van het Nederlands Omroepproductiebedrijf (NOB) de verwachte opbrengst doorgeschoven van 2000 naar 2001.

Bedragen in miljoenen gulden

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIONEBASIS)	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	27 419,7	27 661,4	28 112,0	27 982,8	27 191,7
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
oow spaarfonds	- 2,0	- 46,9	- 50,1	- 53,4	- 35,2
fesvoeding	- 160,0	- 240,0	- 80,0	0,0	0,0
wijziging kapitaalmarktberoep en rente	- 237,4	- 103,0	- 114,2	- 138,5	- 238,0
diversen	72,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 327,4	- 389,9	- 244,3	- 191,9	- 273,2
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend activabeheer	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0
fesvoeding	266,0	266,0	266,0	266,0	266,0
	356,0	266,0	266,0	266,0	266,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	28,6	- 123,9	21,7	74,1	- 7,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	27 448,3	27 537,5	28 133,7	28 056,8	27 184,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	12 455,5	12 496,0	12 766,5	12 731,6	12 335,8
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	27 448,3	27 537,5	28 133,7	28 056,8	27 184,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	12 455,5	12 496,0	12 766,5	12 731,6	12 335,8
Kas-transactiever schillen					
Agio	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Disagio	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige	1 217,5	- 374,9	1 339,6	1 412,5	2 491,5
Stand Voorjaarsnota op kasbasis	28 670,0	27 162,6	29 473,3	29 469,3	29 675,9

Bedragen in miljoenen guldens

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIONEBASIS)	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	380,5	376,5	359,3	346,7	333,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	380,5	376,5	359,3	346,7	333,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	172,7	170,8	163,1	157,3	151,3
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	380,5	376,5	359,3	346,7	333,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	172,7	170,8	163,1	157,3	151,3
Kas-transactieverschillen					
Agio	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Disagio	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige	800,0	799,9	800,0	800,0	799,0
Stand Voorjaarsnota op kasbasis	1 180,5	1 176,4	1 159,3	1 146,7	1 133,4

Nationale Schuld

Aan de uitgavenkant van de begroting Nationale Schuld doet zich een aantal mutaties voor.

In de eerste plaats is de storting in het Fonds Economische Structuurversterking (FES) aangepast aan nieuwe inzichten omtrent de verkoop van staatsdeelnemingen. Voorts leiden wijzigingen in de korte en lange rente en wijzigingen in de financieringsbehoefte van de staat tot lagere rentelasten.

Via de leenfaciliteit zijn middelen beschikbaar gesteld aan de Raad voor het Vastgoed om uitvoering te geven aan het activabeheer. Hiermee kan in overleg met departementen de aankoop van vastgoed worden voorfinancierd.

Het kabinet heeft besloten de verwerking van de opbrengst van de veiling van vergunningen (UMTS) in het FES aan te laten sluiten bij de duur van de vergunning. Door de voeding te laten bestaan uit een annuïteit in plaats van alleen de rentebaten ontstaat (gedurende de looptijd) jaarlijks 266 miljoen ruimte.

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	6 435,1	6 297,4	6 171,1	6 148,6	6 139,3
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 11,0	0,0	4,0	4,0	4,0
	- 11,0	0,0	4,0	4,0	4,0
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin compensatie gemeentelijke kredietbanken uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen eindejaarsmarge diversen	50,0 61,2 55,9 78,7	0,0 29,4 0,0 0,0	0,0 33,0 0,0 0,0	0,0 33,0 0,0 0,0	0,0 33,0 0,0 0,0
	245,8	29,4	33,0	33,0	33,0

IXB FINANCIËN	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	149,9	148,9	145,7	143,8	143,8
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	99,0	99,1	93,5	94,0	93,7
diversen	59,7	4,2	1,7	1,1	1,1
Niet tot een ijklijn behorend					
heffings- en invorderingsrente	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
	428,6	372,2	360,9	358,9	358,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	663,5	401,6	397,9	395,9	395,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	7 098,6	6 699,0	6 569,0	6 544,5	6 534,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 221,2	3 039,9	2 980,9	2 969,8	2 965,4
Totaal internationale samenwerking	372,9	388,3	428,8	430,8	354,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	7 471,4	7 087,3	6 997,8	6 975,3	6 888,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 390,4	3 216,1	3 175,5	3 165,3	3 126,1

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	5 638,4	6 141,3	5 423,0	5 565,5	5 629,1
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
exportkredietverzekering	265,0	0,0	0,0	0,0	0,0
verkoopopbrengsten domeinen	237,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	38,5	27,4	7,3	7,3	7,3
	540,5	27,4	7,3	7,3	7,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
activabeheer	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0
afdracht staatsloterij	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0
verkoop landbouwgronden	- 43,3	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	29,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	128,8	53,0	53,0	53,0	53,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	13,8	1,8	0,0	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend					
administratieve boeten	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
heffings- en invorderingsrente	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
winstafdracht dnb	683,0	425,0	21,0	21,0	- 21,0
	906,8	636,8	231,0	231,0	189,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 576,1	717,2	291,3	291,3	249,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	7 214,5	6 858,5	5 714,3	5 856,8	5 878,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 273,8	3 112,3	2 593,1	2 657,7	2 667,5
Totaal internationale samenwerking	65,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	7 280,2	6 858,5	5 714,3	5 856,8	5 878,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 303,6	3 112,3	2 593,1	2 657,7	2 667,5

Financiën

Uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden dienen openbare lichamen hun commerciële activiteiten te staken. Besloten is om de Gemeentelijke Krediet Banken hiervoor te compenseren om aantasting van hun sociale taken te voorkomen. Voor de uitvoeringskosten van de Belastingdienst voor nieuwe fiscale wetten zijn middelen gereserveerd in de aanvullende post algemeen. Bij inwerkingtreding van deze wetten worden de gereserveerde middelen overgeheveld naar de begroting van Financiën. Het betreft hier de uitvoering van onder andere de belastingplannen 2000 en 2001. De eindejaarsmarge wordt onder meer ingezet voor personeel en materieel belastingdienst. Op grond van de realisaties in voorgaande jaren worden tot slot de ramingen voor onder andere de heffings- en invorderingsrente verhoogd.

De ontvangstenraming van de exportkredietverzekering is opwaarts bijgesteld door gunstige ontwikkelingen in het betalingsgedrag van enkele debiteurenlanden.

Bij de verkoopopbrengsten Domeinen treedt eveneens een meevaller op als gevolg van uitbreidingsplannen van enkele gemeenten in de provincie Flevoland en een toename van het aantal verzoeken van bedrijven tot aankoop van grond met niet-agrarische bestemming. Daarnaast is in verband met het continueren van de verkoopstop van landbouwgronden de ontvangstenraming voor 2001 verlaagd. Tot slot zijn via de leenfaciliteit middelen beschikbaar gesteld aan de Raad voor het Vastgoed om uitvoering te geven aan het activabeheer. Hiermee kan in overleg met departementen vastgoed worden aangekocht. De lening geldt als voorfinanciering voor departementen.

De afdracht van de Staatsloterij wordt, conform de prognose van de Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij, met 53 miljoen verhoogd. De winstafdracht van De Nederlandsche Bank aan de Staat valt naar verwachting in 2001 hoger uit dan geraamd als gevolg van valuta- en renteontwikkelingen die een positief effect hebben op de waarde van de beleggingsportefeuille.

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	14 193,5	14 298,6	14 236,2	14 253,5	14 242,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
arbeidsmarktknelpunten	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0
bijstelling verrekenbare ontvangsten	54,2	0,0	0,0	0,0	0,0
cao defensie	60,8	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge cao-middelen	215,4	0,0	0,0	0,0	0,0
europes veiligheids- en defensiebeleid	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ksg	45,0	- 15,0	- 15,0	- 15,0	0,0
voedings- en huisvestingskosten militairen	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0
contractloonontwikkeling / abp	- 80,0	- 80,0	- 80,0	- 80,0	- 80,0
eindejaarsmarge	84,6	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	8,7	21,9	21,9	21,9	24,0
	625,7	63,9	63,9	63,9	81,0

X DEFENSIE	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	420,1	420,9	419,0	417,8	419,6
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	257,3	260,2	257,4	255,2	251,6
diversen	- 6,0	- 4,4	- 4,4	- 4,4	- 4,4
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	0,1	0,2	1,0	4,2	3,9
	671,5	676,9	673,0	672,8	670,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 297,4	740,6	736,9	736,7	751,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	15 490,8	15 039,3	14 973,1	14 990,2	14 993,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	7 029,4	6 824,5	6 794,5	6 802,3	6 803,9
Totaal internationale samenwerking	493,6	376,7	382,7	382,7	382,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	15 984,5	15 416,0	15 355,8	15 373,0	15 376,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	7 253,4	6 995,5	6 968,2	6 975,9	6 977,6

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	420,7	419,8	423,8	420,7	421,7
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
bijstelling verrekenbare ontvangsten	54,2	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	16,3	16,3	16,3	16,3	16,3
	70,5	16,3	16,3	16,3	16,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	70,5	16,3	16,3	16,3	16,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	491,2	436,1	440,1	437,0	438,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	222,9	197,9	199,7	198,3	198,8
Totaal internationale samenwerking	15,0	3,1	3,1	3,1	3,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	506,2	439,2	443,2	440,1	441,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	229,7	199,3	201,1	199,7	200,2

Defensie

Op het terrein van Defensie wordt 90 miljoen aangewend voor de aanpak van specifieke arbeidsmarktknelpunten. In 2000 zijn de middelen die bestemd zijn voor een nieuwe Defensie CAO niet tot besteding gekomen. Het grootste deel van deze middelen (215 miljoen) loopt mee via de eindejaarsmarge van Defensie. Het overige deel (61 miljoen) wordt bovenop de eindejaarsmarge toegevoegd aan de begroting van Defensie. Ten behoeve van Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB) is in 2001 100 miljoen aan het artikel EVDB-fonds toegevoegd. Aan de Defensiebegroting wordt in 2001 45 miljoen toegevoegd ten behoeve van een lening aan de Koninklijke Schelde Groep voor de kosten van de verhuizing van de werf voor marinebouw. Deze bedragen worden intertemporeel gecompenseerd in latere jaren. Omdat militairen, die voeding en huisvesting van rijkswegen ontvangen, nadelige fiscale gevolgen ondervinden van nieuwe belastingsregels, wordt 47 miljoen aan de begroting toegevoegd ter brutering van die gevolgen. Ten tijde van het afsluiten van de defensie-CAO werd nog rekening

gehouden met een lagere contractloonontwikkeling 2001 dan de 4% in het CEP2001, gecombineerd met lager vastgestelde ABP-premies is een voordeel opgetreden in de loonkostensfeer. Deze middelen worden voor specifieke arbeidsmarktnelpunten aangewend.

Bedragen in miljoenen guldens

XI VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	7 832,5	7 515,0	7 243,9	7 315,4	7 305,9
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin diversen	29,8	9,9	7,6	6,2	7,0
	29,8	9,9	7,6	6,2	7,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
eindejaarsmarge	43,5	0,0	0,0	0,0	0,0
huursubsidie	- 42,7	- 50,8	- 49,0	- 42,8	- 4,9
innovatie programma stedelijke vernieuwing 2001-2004	- 50,0	10,0	20,0	20,0	0,0
intertemporele compensatie isv milieudrukcompensatie/nmp4	474,0	- 474,0	0,0	0,0	0,0
vangnet	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
vrijval budget euro-4	27,3	11,9	11,9	11,9	11,9
diversen	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
	84,8	19,3	37,1	52,1	26,3
	571,9	- 448,6	55,0	76,2	68,3
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
prijjsbijstelling: uitdeling tranche 2001 diversen	137,3	135,0	155,4	158,8	159,5
	75,3	4,5	18,8	24,0	24,7
Niet tot een ijklijn behorend					
afkoop hoog niveau renovatie/nwi's	194,7	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	11,1	11,1	0,0	0,0	0,0
	418,4	150,6	174,2	182,8	184,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 019,9	- 288,2	237,0	265,3	259,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8 852,5	7 226,9	7 480,9	7 580,7	7 565,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	4 017,1	3 279,4	3 394,7	3 440,0	3 433,0
Totaal internationale samenwerking	212,8	312,7	12,7	12,9	12,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	9 065,3	7 539,6	7 493,6	7 593,7	7 578,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	4 113,7	3 421,3	3 400,4	3 445,9	3 438,9

Bedragen in miljoenen guldens

XI VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	358,7	275,9	128,6	121,2	120,4
1. Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin diversen	- 4,8	- 17,6	0,0	0,0	0,0
	- 4,8	- 17,6	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin afdracht vermogenssurplus 2000 agentschap rgd diversen	105,7 - 5,6	0,0 - 9,7	0,0 8,2	0,0 10,7	0,0 3,0
	100,1	- 9,7	8,2	10,7	3,0
3. Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin diversen	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	155,3	- 27,3	8,2	10,7	3,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	514,0	248,6	136,8	131,9	123,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	233,3	112,8	62,1	59,9	56,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	514,0	248,6	136,8	131,9	123,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	233,3	112,8	62,1	59,9	56,0

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

In het laatst afgesloten tijdvak is de uitstroom van huursubsidiegebruikers groter geweest dan de instroom. Het lagere volume leidt tot een beperkte neerwaartse aanpassing van de raming.

Aangezien de AMvB bevordering innovatieve ontwikkelingen pas in de tweede helft van 2001 van kracht wordt, zullen betalingen uit hoofde van het innovatieprogramma stedelijke vernieuwing voor een deel doorschuiven naar latere jaren.

In de financiering van de in december 1999 aangegane meerjarige verplichting jegens gemeenten en provincies inzake het investeringsbudget stedelijke vernieuwing treedt een versnelling op: 474 miljoen van de in 2002 aan de desbetreffende overheden te betalen bedragen, wordt nu in 2001 betaald.

Conform de afspraak in het Regeerakkoord is berekend welke extra milieudruk is ontstaan als gevolg van de hogere economische groei dan waarmee in het NMP3 respectievelijk de Uitvoeringsnota Klimaatbeleid rekening werd gehouden. Op basis van deze berekeningen is een pakket maatregelen getroffen die deze extra milieudruk beperken. Een deel van deze maatregelen sluit aan op voorstellen die in het NMP4 zullen worden gedaan.

Bij de vangnetregeling is sprake van een hoger aantal aanvragen en een hogere gemiddelde bijdrage dan in de oorspronkelijke raming is verondersteld.

Om de introductie te versnellen van motoren die voldoen aan toekomstige Europese normen voor uitstoot van vervuilende stoffen (EURO4) wordt een fiscale regeling getroffen, analoog aan die voor EURO3-motoren. De

middelen die waren gereserveerd voor een subsidieregeling voor deze motoren komen daarmee te vervallen.

Het agentschapsvermogen is gemaximeerd op 5% van de relevante omzet. Per 31-12-2000 was het vermogen bij de RGD hoger dan deze norm. Het surplus komt ten goede aan de algemene middelen.

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	12 281,9	12 279,4	12 444,8	12 632,3	12 999,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
fes-bruggetje	- 652,0	- 100,0	0,0	0,0	0,0
incidentele bijdragen (infraconds)	480,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z.eindejaarsmarge	75,9	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	30,9	16,5	16,4	16,5	12,3
	- 65,2	- 83,5	16,4	16,5	12,3
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	175,0	173,5	172,8	172,0	175,7
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	329,1	345,8	362,3	373,1	379,3
diversen	- 30,0	3,7	8,2	0,6	0,6
Niet tot een ijklijn behorend					
aandelenstorting westerscheldetunnel (infraconds)	- 125,9	102,1	158,9	0,0	0,0
diversen	20,5	9,7	0,9	0,0	0,0
	368,7	634,8	703,1	545,7	555,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	303,2	551,2	719,5	562,2	567,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	12 585,1	12 830,6	13 164,3	13 194,5	13 567,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 710,9	5 822,3	5 973,7	5 987,4	6 156,6
Totaal internationale samenwerking	35,7	42,4	37,8	37,8	37,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	12 620,8	12 873,0	13 202,1	13 232,3	13 605,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 727,1	5 841,5	5 990,8	6 004,6	6 173,8

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	1 201,4	1 178,7	1 128,4	1 127,2	1 127,2
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
dividend ns	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
dividend tpg	- 32,2	- 32,2	- 32,2	- 32,2	- 32,2
verkoop aandelen tpg	1 976,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	5,8	- 3,5	- 3,5	- 3,5	- 7,7
	1 950,4	- 35,7	- 35,7	- 35,7	- 39,9

XII VERKEER EN WATERSTAAT	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin	6,7	2,4	7,6	0,0	0,0
diversen	6,7	2,4	7,6	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	2 457,1	- 33,3	- 28,1	- 35,7	- 39,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	3 658,5	1 145,3	1 100,2	1 091,4	1 087,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 660,1	519,7	499,3	495,3	493,4
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	3 658,5	1 145,3	1 100,2	1 091,4	1 087,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 660,1	519,7	499,3	495,3	493,4

Verkeer en Waterstaat

Het zogenaamde FES-bruggetje, dat conform Regeerakkoord kan worden gebruikt, wordt verhoogd als gevolg van door de Kamer aangenomen moties bij de Algemene Politieke Beschouwingen alsmede voor de dekking van de uitgavenverhogingen in 2001. Dit betekent dat meer reeds geplande infrastructuuruitgaven ten laste van de beschikbaar gekomen ruimte in het FES zijn gebracht. Daardoor is ruimte ontstaan op de rijksbegroting voor het doen van andere uitgaven.

Het Rijk ontvangt in 2001 van de NS zogenaamd superdividend over het resultaat in 2000. Deze ontvangsten worden bestemd voor extra maatregelen in de sfeer van veiligheid op en rond het spoor. Via het Infracfonds komt een groot deel van deze baten ten goede van Railinfrabeheer voor het tot uitvoering brengen van de voorgenomen veiligheidsmaatregelen. Het aandelenkapitaal voor de Westerschelde Tunnel wordt volgestort via de begroting van Verkeer en Waterstaat. Het kasritme van de storting van aandelen is aangepast.

De eindejaarsmarge wordt onder andere gebruikt voor extra geplande werkzaamheden van Railned en Railverkeersleiding voor veiligheid. Tevens worden in verband met de ontvlechting van de taakorganisaties kosten gemaakt.

Door de verkoop van de aandelen TNT Post Group vervallen de dividendopbrengsten en wordt een eenmalige verkoopopbrengst geboekt.

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	3 320,3	3 324,3	3 330,8	3 372,1	3 286,7
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
nedcar	66,7	71,9	0,0	0,0	0,0
diversen	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
	72,9	78,1	6,2	6,2	6,2
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
co2-reductieplan	54,5	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	- 44,2	0,0	0,0	0,0	0,0
twinning/ucn-dividend	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	14,8	16,1	16,1	16,1	16,1
	55,1	16,1	16,1	16,1	16,1
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	0,0	51,7	61,0	69,0	72,2
diversen	57,7	16,1	16,2	16,3	15,2
	57,7	67,8	77,2	85,3	87,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	185,9	162,2	99,6	107,6	109,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	3 506,2	3 486,5	3 430,4	3 479,7	3 396,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 591,1	1 582,1	1 556,6	1 579,0	1 541,2
Totaal internationale samenwerking	483,8	478,0	508,4	483,7	503,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	3 990,0	3 964,5	3 938,8	3 963,4	3 899,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 810,6	1 799,0	1 787,3	1 798,5	1 769,5

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	4 981,2	4 672,9	4 238,4	3 901,6	3 925,7
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
nedcar	38,5	157,4	- 0,9	- 1,4	- 10,6
diversen	20,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	59,2	157,4	- 0,9	- 1,4	- 10,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
twinning/ucn-dividend	- 20,0	50,0	0,0	0,0	0,0
diversen	9,9	2,8	2,8	2,8	2,8
	- 10,1	52,8	2,8	2,8	2,8
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	2,7	2,9	3,4	3,4	2,9
Niet tot een ijklijn behorend					
gasbaten	468,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	32,9	22,7	22,7	22,7	22,7
	503,6	25,6	26,1	26,1	25,6

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	2001	2002	2003	2004	2005
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	552,7	235,9	28,0	27,5	17,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	5 533,8	4 908,8	4 266,4	3 929,2	3 943,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 511,1	2 227,5	1 936,0	1 783,0	1 789,5
Totaal internationale samenwerking	6,4	4,0	4,0	4,0	4,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	5 540,2	4 912,8	4 270,4	3 933,2	3 947,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 514,0	2 229,4	1 937,8	1 784,8	1 791,3

Economische Zaken

De conceptovereenkomsten tussen EZ, NedCar en Volvo vinden voorlopig geen doorgang als gevolg van de overnames van Mitsubishi door Daimler-Chrysler en Volvo door Ford. De eerder in de begroting opgenomen versnelling van de uitgaven- en ontvangstenraming wordt om deze reden teruggedraaid.

Vanuit de aanvullende post algemeen worden middelen voor het CO₂-reductieplan naar EZ overgeheveld.

De begroting van EZ laat in 2000 een overschrijding zien van 44,2 miljoen. Deze negatieve eindejaarsmarge wordt in 2001 gecompenseerd.

Bij Twinning en het UCN-dividend treedt een intertemporele compensatie op, zowel bij de uitgaven als de ontvangsten. Twinning heeft tot aan het moment van verkoop middelen nodig om de reguliere bedrijfsvoering voort te zetten. Overeenkomstig de bepalingen in de FES-wet, worden dergelijke extra geïnvesteerde middelen bij verkoop in mindering gebracht op de verkoopopbrengst. In verband met een gefaseerde aanpassing naar een meer marktconforme vermogensstructuur bij UCN, was voor 2001 een extra dividenduitkering van 20 miljoen voorzien. Deze uitkering wordt nu pas in 2002 ontvangen.

Tot slot zijn de aardgasbaten opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere dollarkoers en een hogere olieprijs.

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	3 989,9	4 000,7	3 909,5	3 926,8	3 995,7
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
mkz: voorfinanciering eu-bijdragen	180,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mkz: noodfonds	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
structuurverbetering, etc.	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
diversen	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	205,1	- 40,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
groen/natuur (prijsstijging sgr)	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0
visserij	30,0	30,0	30,0	30,0	0,0
voedselveiligheid	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
eindejaarsmarge	25,4	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	38,6	25,0	15,0	4,7	0,0
	200,0	161,0	151,0	140,7	106,0

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
bse-kosten uit diergezondheidsfonds	160,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mestbeleid	328,7	0,0	0,0	0,0	0,0
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	93,9	93,5	92,4	94,5	95,5
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	73,1	74,9	72,7	72,9	75,0
diversen	47,0	29,2	13,5	8,7	8,1
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	2,0	2,0	1,9	0,0	0,0
	704,7	199,6	180,5	176,1	178,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 109,6	320,5	291,4	276,7	244,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	5 099,5	4 321,3	4 200,9	4 203,5	4 240,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 314,1	1 960,9	1 906,3	1 907,5	1 924,1
Totaal internationale samenwerking	54,4	43,8	43,8	43,8	43,8
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	5 153,9	4 365,1	4 244,7	4 247,4	4 284,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 338,7	1 980,8	1 926,2	1 927,4	1 944,0

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	596,0	570,6	472,9	462,3	465,9
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
mkz: voorfinanciering eu-bijdragen	0,0	60,0	60,0	60,0	0,0
diversen	8,4	6,8	4,3	4,3	4,3
	8,4	66,8	64,3	64,3	4,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
innovatiefonds	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varkensheffing	116,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	148,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
bse-kosten uit diergezondheidsfonds	160,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mestbeleid uit o+s-fonds	328,7	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	36,9	8,3	8,2	8,4	7,8
Niet tot een ijklijn behorend					
varkensheffing	- 116,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	409,6	8,3	8,2	8,4	7,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	565,9	75,1	72,4	72,6	12,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 161,9	645,7	545,2	534,9	477,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	527,2	293,0	247,4	242,7	216,9
Totaal internationale samenwerking	0,0	198,8	202,3	205,4	205,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 161,9	844,6	747,5	740,3	683,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	527,2	383,2	339,2	335,9	310,1

Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

De kosten als gevolg van het uitbreken van mond- en klauwzeer in Nederland worden voor een belangrijk deel gefinancierd door de Europese Unie. Aangezien de ervaring met de varkenspest uit 1997 leert dat die

bijdrage meestal later plaatsvindt, heeft het kabinet besloten deze bijdrage voor te financieren. De bijdrage van de EU zal in de periode 2002 tot en met 2004 worden ontvangen. Verder stelt het kabinet 25 miljoen ter beschikking als eerste storting in een op te richten noodfonds, waar bedrijven die in zeer grote moeilijkheden zijn gekomen door de mond- en klauwzeercrisis een beroep op kunnen doen. Daarnaast zal het rijk bijdragen van anderen verdubbelen met een maximum van 35 miljoen. Voor het noodfonds is dus een voorziening getroffen van in totaal 60 miljoen.

De extra middelen voor natuur betreffen de vergoeding van de gestegen grondprijzen met betrekking tot de aankooptaakstelling van het Structuurschema Groene Ruimte. De gelden voor de visserijsector zijn de doorwerking van de maatregelen waartoe bij Najaarsnota 2000 is besloten. Een belangrijk deel van deze middelen wordt aangewend voor de herstructurering van de visserijsector. Verder worden middelen, deels gedekt door benutten van het eenmalig uitgetrokken bedrag voor het Innovatiefonds, ingezet voor duurzame landbouw/agrarisch natuurbeheer.

Voor de bevordering van voedselveiligheid zal onder andere geïnvesteerd worden in de Nederlandse Voedsel Autoriteit (NVA), in identificatie- en registratiesystemen en zal de controle op diervoeders worden verscherpt. Ook komt een deel (160 miljoen) van de in het Diergezondheidsfonds gestorte BSE-middelen (in totaal een eenmalige bijdrage van 350 miljoen) in 2001 tot besteding. Deze besteding heeft met name betrekking op het uitvoeren van BSE-testen en op de verwerking, opslag en verbranding van het laag- en specifiek risicomateriaal. Voor de financiering van het mestbeleid wordt een bedrag uit het Ontwikkelings- en Saneringsfonds genomen. Hiermee worden betalingen gedaan in het kader van de vorig jaar opengestelde Regeling Beëindiging Veehouderijtak. Ten slotte vindt er een technische correctieboeking plaats van een ontvangstenreeks varkensheffing.

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	35 065,4	41 414,7	42 662,2	43 088,0	43 521,9
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
arbeidsmarktregelingen	- 719,3	0,0	0,0	0,0	0,0
abw	- 142,5	0,0	0,0	0,0	0,0
rea	70,3	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	- 166,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 22,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 980,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
automatisering	27,5	0,0	0,0	0,0	0,0
huisvesting	30,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	37,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
bestuurlijke afspraken en motie Noorman-den Uyl	71,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mkb convenanten	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
kliq	190,0	0,0	0,0	0,0	0,0
stimuleringsregeling bedrijfsverzamelgebouwen	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
stimuleringsregeling centra voor werk en inkomen	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	268,5	0,0	0,0	0,0	0,0
verdeling sluitende aanpak	- 87,9	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	85,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	749,8	0,0	0,0	0,0	0,0

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	57,2	22,5	20,3	19,8	19,7
Sociale zekerheid					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	391,2	434,6	442,1	442,6	442,6
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	55,9	59,3	59,6	57,4	56,2
diversen	16,9	39,1	40,3	40,3	40,3
Niet tot een ijklijn behorend					
verdeling sluitende aanpak	87,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	609,1	555,5	562,3	560,1	558,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	378,4	555,4	562,3	560,2	558,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	35 443,7	41 970,2	43 224,4	43 648,2	44 080,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	16 083,7	19 045,2	19 614,4	19 806,7	20 003,0
Totaal internationale samenwerking	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	35 445,2	41 971,7	43 225,9	43 649,7	44 082,2
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	16 084,4	19 045,9	19 615,1	19 807,4	20 003,6

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	949,1	836,9	837,0	837,1	837,1
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
ontvangsten abw	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ontvangsten arbeidsmarkt	190,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	240,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	2,6	2,6	2,6	2,6	0,0
Sociale zekerheid					
diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2,6	2,6	2,6	2,6	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
diversen	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	- 2,6	- 2,6	- 2,6	- 2,6	0,0
	3,4	- 2,6	- 2,6	- 2,6	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	246,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	1 195,1	836,9	837,0	837,1	837,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	542,3	379,8	379,8	379,9	379,9
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	1 195,1	836,9	837,0	837,1	837,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	542,3	379,8	379,8	379,9	379,9

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Als gevolg van de gunstige economische ontwikkelingen in de afgelopen jaren en de verwachting voor 2001 wordt een meevallende werkloosheidsontwikkeling geraamd. De situatie op de arbeidsmarkt is veranderd: niet langer de vraag naar arbeid, maar het aanbod is het probleem. Dit is de voornaamste reden voor de aanzienlijke onderuitputting die optreedt bij de In- en Doorstroombanen (I/D-banen), Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW), de Regeling Schoonmaak Particulieren en overige arbeidsmarktregelingen. Daarnaast treden er uitgavenmeevallers op in de Algemene Bijstandwet (ABW) door een lager dan geraamd volume, en een tegenvaller in de Reïntegratie Arbeidsgehandicapten (REA).

Aan de begroting van SZW zijn extra middelen toegevoegd voor automatisering en huisvesting. Deze middelen worden hoofdzakelijk besteed aan het vervangen van computers en aan huisvesting van nieuwe onderdelen, zoals de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst en het agentschap Europese Structuurfondsen.

Met gemeenten zullen bestuurlijke afspraken worden gemaakt over een betere uitvoering van de ABW. De betreffende maatregelen zullen leiden tot extra volumereductie. Daarnaast komt er een generieke toelage voor mensen die langdurig van een ABW-uitkering moeten rondkomen. Deze maatregel komt in de plaats van de mogelijkheden van gemeenten om categoriaal armoedebeleid te voeren.

Het belangrijkste onderdeel van het MKB-convenant betreft de verlenging met één jaar van de afspraken met het MKB en Arbvo. De betreffende activiteiten zullen daarna regulier onderdeel worden van het werk van de CWI's.

Uit de aanvullende post algemeen worden middelen (317 miljoen) overgeboekt naar SZW voor Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI). Deze middelen worden ingezet voor diverse doelen (onder andere cliq en de stimulering van de totstandkoming van de Centra voor Werk en Inkomen (CWI) en de Bedrijfsverzamelgebouwen).

Voor de uitvoering van de sluitende aanpak zijn middelen overgeheveld naar de betreffende regelingen: WIW en Arbvo.

Daarnaast is er een overboeking van 87,9 miljoen naar het Lisv die bestemd is voor het Awf.

De eindejaarsmarge SZA bedraagt 268,5 miljoen. Een deel hiervan is gebruikt voor verplichtingen die reeds in het voorgaande jaar zijn aangegaan. Het resterende deel valt vrij ten gunste van het generale beeld. De hogere ontvangsten arbeidsmarkt en bijstand betreft de raming van de restituties van teveel bevoorschotte middelen aan gemeenten.

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	15 536,0	16 828,3	16 606,3	16 650,0	16 773,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0	- 25,0
onderuitputting begroting wetten oorlogsgetroffenen	38,7	40,0	37,7	35,2	4,2
	13,7	15,0	12,7	10,2	- 20,8

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2001	2002	2003	2004	2005
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
eindejaarsmarge	28,9	0,0	0,0	0,0	0,0
indische tegoeden wo-ii	350,0	35,0	0,0	0,0	0,0
motie apb: kwaliteitsverbetering jhv	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
vrijwilligers	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
diversen	30,7	46,8	43,4	34,5	17,1
Zorg					
eindejaarsmarge	54,2	0,0	0,0	0,0	0,0
invoering diagnose behandelcombinaties	34,4	0,0	0,0	0,0	0,0
motie abp: verpleegkundigen opleidingen	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
opleidingen	39,0	39,0	39,0	39,0	39,0
woonzorgstimulering	30,0	30,0	0,0	0,0	0,0
diversen	107,5	82,8	87,8	79,8	76,1
	769,7	328,6	265,2	248,3	227,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	86,6	88,1	78,9	78,5	78,6
diversen	26,1	25,3	21,7	19,4	19,2
Zorg					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	58,8	58,3	57,0	55,4	55,4
diversen	145,4	96,7	75,0	77,2	76,2
Niet tot een ijklijn behorend					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	209,1	208,6	208,7	208,7	208,7
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	82,8	82,6	82,6	82,6	82,6
	608,8	559,6	523,9	521,8	520,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 392,1	903,3	801,8	780,4	727,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	16 928,0	17 731,6	17 408,1	17 430,4	17 500,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	7 681,6	8 046,3	7 899,4	7 909,6	7 941,2
Totaal internationale samenwerking	1,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	16 929,5	17 732,1	17 408,6	17 430,9	17 500,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	7 682,3	8 046,5	7 899,7	7 909,8	7 941,4

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	215,1	203,9	203,5	202,6	202,6
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	0,8	0,6	0,1	- 0,2	- 0,2
Zorg					
diversen	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	8,5	0,6	0,1	- 0,2	- 0,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	8,3	0,5	0,1	- 0,2	- 0,2
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	223,4	204,4	203,6	202,4	202,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	101,4	92,8	92,4	91,8	91,8
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	223,4	204,4	203,6	202,4	202,4
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	101,4	92,8	92,4	91,8	91,8

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bij de actualisatie van de raming van de wetten en regelingen voor oorlogsslachtoffers is een tekort van 39 miljoen in 2001 gebleken, dat meerjarig afloopt.

In het kader van de tegoeden WO-II heeft het kabinet besloten om in totaliteit 385 miljoen ter beschikking te stellen aan de Indische gemeenschap. Hiervoor is 350 miljoen bestemd voor individuele uitkeringen aan vervolgingsslachtoffers en is 35 miljoen bestemd voor uitkeringen ten behoeve van collectieve doelen.

Als gevolg van de motie Dijkstal bij de Algemene Politieke Beschouwingen is 30 miljoen voor kwaliteitsverbetering van de Jeugdhulpverlening ingezet. Op basis van structurele onderbesteding in het verleden is een ramingsbijstelling van 25 miljoen op de VWS-begroting ingeboekt. Voor het opzetten en de professionalisering van de lokale vrijwilligersinfrastructuur wordt structureel 25 miljoen ter beschikking gesteld.

Om meer marktwerking en vraagsturing in de ziekenhuiswereld te kunnen introduceren, is het eerst noodzakelijk concrete produkten te formuleren. Dit gebeurt in de vorm van diagnose-behandelcombinaties (DBC's). De invoering van deze combinaties wordt in 2001 ondersteund met 150 miljoen (hiervan is 34,4 miljoen begrotingsgefinancierd).

Door de motie Dijkstal bij de Algemene Politieke Beschouwingen is 40 miljoen voor opleidingen en stageplaatsen voor verpleegkundigen beschikbaar gesteld. Dit bedrag zal worden aangewend voor gespecialiseerd verpleegkundig en niet-verpleegkundig personeel, voor uitbreiding van het aantal en de kwaliteit van de stageplaatsen en voor een tegemoetkoming in de kosten van het volgen van opleidingen voor herintreders alsmede voor zij-instromers.

Met de uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen voor medisch specialisten en andere medische beroepen is een belangrijke stap genomen om toekomstige tekorten aan personeel in de zorg te voorkomen. Het betreft 310 artsenplaatsen in de periode 2001–2004. Bij de verloskundigen is de instroom in de opleiding 40 extra per jaar (2001: 50). Ten behoeve van het stimuleren van initiatieven die zich bevinden op het raakvlak van wonen en zorg wordt 30 miljoen aan de woonzorgstimuleringsregeling toegevoegd.

Bedragen in miljoenen guldens

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001	10 502,6	10 917,4	11 085,6	11 494,4	11 902,4
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
bnp ontwikkeling	- 32,5	47,0	48,6	50,4	52,3
eu toerekening	- 40,5	- 41,3	- 42,2	- 43,0	- 51,1
unmee	51,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 85,2	- 31,8	- 30,9	- 30,1	- 32,2
	- 106,4	- 26,1	- 24,5	- 22,7	- 31,0

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2001	2002	2003	2004	2005
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
contributie vn-operaties	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	24,0	- 40,2	- 16,1	0,0	0,0
gom/seno	- 30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
landenprogramma economische ontwikkeling	- 56,2	0,0	0,0	0,0	0,0
landenprogramma onderwijs en cultuur	61,8	0,0	0,0	0,0	0,0
landenprogramma sociale ontwikkeling	81,7	0,0	0,0	0,0	0,0
macrosteun en schuldenbeleid	- 258,6	0,0	0,0	0,0	0,0
noodhulp	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ontwikkelingsbanken	- 99,1	0,0	0,0	0,0	0,0
schuldkwijtschelding	136,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wereldbank partnershipprogramma	48,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	193,0	14,2	13,9	13,5	20,2
	176,6	- 26,0	- 2,2	13,5	20,2
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	- 3,6	- 3,5	- 3,8	- 3,8	- 4,3
	- 3,6	- 3,5	- 3,8	- 3,8	- 4,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	66,9	- 55,7	- 30,5	- 13,1	- 15,2
Stand Voorjaarsnota	10 569,5	10 861,7	11 055,1	11 481,3	11 887,1
Stand Voorjaarsnota (EUR)	4 796,2	4 928,8	5 016,6	5 210,0	5 394,1

Bedragen in miljoenen guldens

INTERNATIONALE SAMENWERKING	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001	190,8	320,0	319,7	322,8	322,8
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	- 1,3	- 2,5	- 2,5	- 2,5	- 2,5
Niet tot een ijklijn behorend					
diversen	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 0,3	- 2,5	- 2,5	- 2,5	- 2,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	8,6	- 2,5	- 2,5	- 2,5	- 2,5
Stand Voorjaarsnota	199,4	317,5	317,2	320,2	320,2
Stand Voorjaarsnota (EUR)	90,5	144,1	143,9	145,3	145,3

Homogene groep Internationale Samenwerking

Het HGIS-budget daalt in 2001 ten opzichte van de miljoenennota. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een lager geraamde BNP-groei in 2001. Anderzijds leidt een verhoging van het Nederlandse aandeel in de uitgaven van de Europese Unie voor buitenlands beleid ertoe dat de Nederlandse uitgaven voor het buitenlands beleid neerwaarts worden bijgesteld.

Er is een tegenvaller opgetreden bij de vredesoperaties. Sinds december 2000 participeert Nederland in de VN-operatie UNMEE. In de raming van de additionele uitgaven zijn tevens de kosten van stationering van de Apache-helikopters van de Koninklijke Luchtmacht in Djibouti begrepen.

Een stijging van het budget voor VN-contributies vindt met name een oorzaak in de toename van duurdere VN-vredesoperaties. Daarnaast wordt met ingang van juli 2001 het percentage van de Nederlandse bijdrage in deze contributies verhoogd van 1,62% naar 1,74%. Binnen de HGIS wordt de eindejaarsmarge verdeeld over drie verschillende jaren.

De interne reserves voor de Garantiefaciliteit Opkomende Markten (GOM) en de Stichting Economische Samenwerking Nederland-Oost-Europa (SENO) worden samengevoegd. Daardoor kan in 2001 worden volstaan met een storting in de interne reserve van 90 miljoen voor de GOM in plaats van de eerder geraamde 120 miljoen.

Als uitvloeisel van het nieuwe landenbeleid en toepassing van de uitgangspunten van sectorale benadering vindt in sommige landen een accentverschuiving plaats van ondersteuning van economische sectoren naar met name ondersteuning van basisgezondheidszorg en basisonderwijs. In dit kader kan het budget voor het bilaterale beleid op het terrein van economische ontwikkeling verlaagd worden met 56,2 miljoen in 2001. Het aan ambassades gedelegeerde budget voor basisonderwijs wordt verhoogd met 61,8 miljoen. Het budget voor het bilaterale beleid op het terrein van sociale ontwikkeling wordt verhoogd met 81,7 miljoen in 2001. De groei van het ODA-budget was in 2000 meerjarig op het artikel «macrosteun en schuldenbeleid» geparkeerd. In 2001 wordt dit budget verdeeld naar onder meer de landenprogramma's. Het budget voor noodhulp aan DAC-landen wordt structureel met 35 miljoen verhoogd. Daarmee komt het budget op een niveau dat meer in overeenstemming is met de realisaties in de afgelopen jaren.

Voor deelnemingen in multilaterale banken was een verhoging nodig voor voorziene middelenafspraken en kapitaalverhogingen, aanpassingen van betalingschema's en de recente toetreding van Nederland tot het Multilateraal Investeringsfonds voor Latijns Amerika (MIF). Een groot gedeelte van deze contributies is in het jaar 2000 tot betaling gekomen, waardoor het budget voor 2001 neerwaarts kan worden bijgesteld.

Er wordt 136 miljoen toegevoegd voor schuldkwijtschelding ten behoeve van een aantal HIPC-landen die het decision point hebben bereikt.

Tot slot wordt voor onder andere de versterking van de evaluatie- en monitoring-capaciteit, waterbeheer, milieu en capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden het Partnershipprogramma van de Wereldbank eenmalig met 48 miljoen verhoogd.

Bedragen in miljoenen guldens

GEMEENTEFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	25 666,6	25 743,9	25 989,2	26 006,1	26 173,6
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
wijziging betalingsverloop algemene uitkering	67,1	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 4,5	- 2,1	- 0,7	0,4	1,3
	62,6	- 2,1	- 0,7	0,4	1,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
brutering onkostenvergoeding decentrale bestuurders	26,1	26,1	26,1	26,1	26,1
	26,1	26,1	26,1	26,1	26,1

GEMEENTEFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
uitkering behoeftzaamheidsreserve 2000	412,0	0,0	0,0	0,0	0,0
van ap: accres 2001	528,0	528,0	528,0	528,0	528,0
diversen	- 38,0	- 33,2	- 36,2	- 39,0	- 45,4
	902,0	494,8	491,8	489,0	482,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	990,6	518,8	517,2	515,5	510,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	26 657,2	26 262,7	26 506,4	26 521,6	26 683,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	12 096,5	11 917,5	12 028,1	12 035,0	12 108,5
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	26 657,2	26 262,7	26 506,4	26 521,6	26 683,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	12 096,5	11 917,5	12 028,1	12 035,0	12 108,5

Gemeentefonds

Wegens het nog niet beschikbaar zijn van definitieve gegevens op basis waarvan de gelden uit het gemeentefonds worden verdeeld, is in het uitkeringsjaar 2000 een bedrag van ruim 67 miljoen niet uitgekeerd. Voorzien wordt dat dit bedrag in 2001 alsnog aan de gemeenten wordt uitgekeerd.

De algemene uitkering van het gemeentefonds wordt met ingang van het uitkeringsjaar 2001 structureel met ruim 26 miljoen verhoogd in verband met de brutering van de onkostenvergoedingen van decentrale bestuurders. Deze vergoeding was tot en met 2000 vrijgesteld van belastingheffing. Het kabinet heeft bij de invoering van het nieuwe belastingstelsel (2001) besloten het systeem van de vaste kostenvergoedingen aan te passen.

Voor de behoeftzaamheidsreserve 2000 is bij Voorjaarsnota 2000 een bedrag aangehouden van 460 miljoen. Van de oorspronkelijke 460 miljoen is in 2000 per saldo 48 miljoen niet tot uitkering gekomen. Het resterende bedrag van 412 miljoen wordt alsnog aan de gemeenten uitgekeerd. Op basis van de Voorjaarsnota 2001 is het accres van het gemeentefonds voor 2001 geraamd. Dit bedrag wordt structureel vanuit de aanvullende post van het gemeentefonds naar het gemeentefonds overgeboekt.

Bedragen in miljoenen guldens

PROVINCIEFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	2 125,2	2 125,2	2 125,2	2 125,2	2 099,1
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	79,9	43,5	43,5	43,5	43,5
	79,9	43,5	43,5	43,5	43,5

PROVINCIEFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	81,8	45,4	45,4	45,4	45,4
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	2 207,0	2 170,6	2 170,6	2 170,6	2 144,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 001,5	985,0	985,0	985,0	973,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	2 207,0	2 170,6	2 170,6	2 170,6	2 144,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 001,5	985,0	985,0	985,0	973,1

Bedragen in miljoenen guldens

ACCRES GEMEENTEFONDS/PROVINCIEFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001	- 20,2	975,7	1 959,0	2 983,2	4 042,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
accres gemeentefonds	546,6	353,2	269,9	179,5	83,0
accres provinciefonds	45,1	29,3	22,5	15,3	7,7
	591,7	382,5	292,4	194,8	90,7
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
naar gemeentefonds: accres 2001	- 528,0	- 528,0	- 528,0	- 528,0	- 528,0
diversen	- 43,5	- 43,5	- 43,5	- 43,5	- 43,5
	- 571,5	- 571,5	- 571,5	- 571,5	- 571,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	20,2	- 189,0	- 279,1	- 376,7	- 480,8
Stand Voorjaarsnota	0,0	786,7	1 679,9	2 606,5	3 561,2
Stand Voorjaarsnota (EUR)	0,0	357,0	762,3	1 182,8	1 616,0

Accres gemeentefonds/provinciefonds

Als gevolg van de ontwikkeling in de netto gecorrigeerde rijksuitgaven is de raming voor de accresen voor 2001 aangepast. Op basis van de Voorjaarsnota 2001 is de stand van het accres van het gemeentefonds en het provinciefonds voor 2001 geraamd op 572 miljoen. Het geraamde accres voor 2001 wordt vanaf 2001 structureel naar de fondsen overgeboekt. Dit leidt tot een toevoeging aan het gemeentefonds van 528 miljoen en aan het provinciefonds van 43,5 miljoen structureel.

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	12 177,5	12 418,2	12 974,5	11 340,8	11 104,9
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
voordelig saldo 2000	150,6	206,5	37,3	222,0	24,6
	150,6	206,5	37,3	222,0	24,6
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
a10-west	50,6	0,0	0,0	0,0	0,0
bijdrage aan railinfrabeheer	450,0	0,0	0,0	0,0	0,0
prijscompensatie fes	94,7	92,1	114,6	66,5	70,5
diversen	13,2	26,6	20,3	20,4	24,0
Niet tot een ijklijn behorend					
aandelenstorting Westerscheldetunnel	- 125,9	102,1	158,9	0,0	0,0
	482,6	220,8	293,8	86,9	94,5

INFRASTRUCTUURFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	633,2	427,2	331,0	308,8	119,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	12 810,7	12 845,4	13 305,5	11 649,6	11 223,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 813,2	5 829,0	6 037,8	5 286,3	5 093,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	12 810,7	12 845,4	13 305,5	11 649,6	11 223,9
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 813,2	5 829,0	6 037,8	5 286,3	5 093,2

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	12 282,5	12 472,2	12 971,3	11 339,2	11 104,9
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
voordelig saldo 2000	57,3	34,7	0,0	0,0	0,0
	57,3	34,7	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
a10-west	50,6	0,0	0,0	0,0	0,0
bijdrage aan railinfra-beheer	450,0	0,0	0,0	0,0	0,0
prijscompensatie fes	94,7	92,1	114,6	66,5	70,5
diversen	13,2	26,6	20,3	20,4	24,0
Niet tot een ijklijn behorend					
aandelenstorting westerscheldetunnel	- 125,9	102,1	158,9	0,0	0,0
	482,6	220,8	293,8	86,9	94,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	539,8	255,4	293,7	86,8	94,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	12 822,3	12 727,6	13 265,0	11 426,0	11 199,3
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	5 818,5	5 775,5	6 019,4	5 184,9	5 082,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	12 822,3	12 727,6	13 265,0	11 426,0	11 199,3
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	5 818,5	5 775,5	6 019,4	5 184,9	5 082,0

Infrastructuurfonds

De in 2000 onbesteed gebleven gelden worden binnen het regime van de eindejaarsmarge en verspreid over een aantal jaren toegevoegd aan de begroting.

Gelijktijdig met de renovatie van de A10-West worden er drie projecten uitgevoerd in opdracht van de gemeente Amsterdam. Tegenover de uitgaven daarvoor staat een bijdrage van de gemeente Amsterdam (zie ontvangsten).

Het NS-superdividend dat in 2001 wordt ontvangen, wordt voor een belangrijk deel bestemd voor maatregelen ter verbetering van de veiligheid voor reizigers en personeel op en rond het spoor die door Railinfra-beheer (RIB) zullen worden uitgevoerd. Om de veiligheid op het spoor te vergroten worden extra inspanningen geleverd bij onderhoud en veiligheidsvoorzieningen en zullen meer onbeveiligde overweg-overgangen worden omgebouwd tot beveiligde. Veiligheid in het openbaarvervoer betreft onder andere het aanstellen van toezichthouders, plaatsen van camera's, het aanbrengen van verlichting en aanpassingen aan voertuigen.

Voor de volstorting van het aandelenkapitaal van de Westerscheldetunnel NV worden middelen uit het Infracfonds getrokken.

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	4 980,3	4 982,6	5 700,2	3 918,4	3 678,9
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
fes-bruggetje	552,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	168,1	77,1	78,7	39,8	34,5
	720,1	77,1	78,7	39,8	34,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	720,1	77,1	78,7	39,7	34,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	5 700,3	5 059,8	5 778,9	3 958,0	3 713,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 586,7	2 296,0	2 622,4	1 796,1	1 685,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	5 700,3	5 059,8	5 778,9	3 958,0	3 713,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 586,7	2 296,0	2 622,4	1 796,1	1 685,1

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	3 610,6	3 849,2	3 846,8	3 887,1	4 011,1
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
umts-frequentie	266,0	266,0	266,0	266,0	266,0
voeding fes	172,1	341,0	459,0	207,0	- 83,0
	438,1	607,0	725,0	473,0	183,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	438,1	607,0	725,0	473,0	183,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	4 048,7	4 456,2	4 571,8	4 360,1	4 194,1
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	1 837,2	2 022,1	2 074,6	1 978,5	1 903,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	4 048,7	4 456,2	4 571,8	4 360,1	4 194,1
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	1 837,2	2 022,1	2 074,6	1 978,5	1 903,2

Fonds Economische Structuurversterking

Conform de mogelijkheid die in het Regeerakkoord is geboden, wordt gebruikgemaakt van het zogenaamde FES-bruggetje. Dat betekent dat een deel van de meevallers in de voeding van het FES is gebruikt om reeds geplande infrastructuuruitgaven ten laste van het FES te brengen. Daardoor is ruimte ontstaan binnen het uitgavenkader op de rijksbegroting voor het doen van andere uitgaven.

De hogere ontvangst «UMTS-frequentie» ontstaat door bij de voeding uit te gaan van een annuïteit in plaats van alleen rentebaten. Op deze wijze vindt aansluiting plaats bij de duur van de geveilde vergunningen.

De mutatie «voeding FES» is een saldomutatie van enerzijds een bijstelling van de aardgasbaten, vanwege een hogere olieprijs en dollarkoers alsmede aanpassingen in het volume, en anderzijds een bijstelling van de rentebaten uit hoofde van verkoop staatsdeelnemingen c.a.

Bedragen in miljoenen guldens

AOW-SPAARFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	5 943,9	6 535,8	7 189,0	7 870,3	8 592,6
3. Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend rente	- 5,1	- 50,4	- 54,2	- 57,9	- 62,0
	- 5,1	- 50,4	- 54,2	- 57,9	- 62,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 5,1	- 50,4	- 54,2	- 57,9	- 62,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	5 938,8	6 485,4	7 134,8	7 812,4	8 530,6
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	2 694,9	2 942,9	3 237,6	3 545,1	3 871,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	5 938,8	6 485,4	7 134,8	7 812,4	8 530,6
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	2 694,9	2 942,9	3 237,6	3 545,1	3 871,0

AOW-spaarfonds

Het AOW-spaarfonds ontvangt rentebaten over het totaal opgebouwde vermogen. Aangezien de rentevoet is bijgesteld, treedt er een mutatie op in de fondsvoeding.

Bedragen in miljoenen guldens

DIERGEZONDHEIDSFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend					
bijdrage bestrijding bedrijfsleven mkz	120,0	0,0	0,0	0,0	0,0
voorfinanciering eu-bijdrage mkz	180,0	0,0	0,0	0,0	0,0
opkoopbijdrage eu	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
opkoopbijdrage bedrijfsleven mkz	160,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mkz: noodfonds	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
bse-maatregelen	160,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	745,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	745,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	745,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	338,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	745,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	338,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Bedragen in miljoenen guldens

DIERGEZONDHEIDSFONDS	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
bijdrage bedrijfsleven mkz	280,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mkz: noodfonds	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
opkoopbijdrage eu	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
voorfinanciering eu-bijdrage mkz	180,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	620,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	620,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	620,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	281,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	620,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	281,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Diergezondheidsfonds

De uitgaven in het kader van de bestrijding van besmettelijke dierziekten alsmede de als gevolg van deze ziekten samenhangende welzijnsmaatregelen worden ten laste van het Diergezondheidsfonds gebracht. De kosten voor *bestrijding* van mond- en klauwzeer in Nederland worden grotendeels gefinancierd door bijdragen van de Europese Unie en het landbouwbedrijfsleven. Deze kosten worden thans geraamd op in totaal circa 300 miljoen, waarvan 180 miljoen wordt gedragen door de Europese Unie en 120 miljoen door het landbouwbedrijfsleven. Het kabinet heeft besloten de bijdrage van de Europese Unie van 180 miljoen voor de kosten van de bestrijdingsmaatregelen voor te financieren.

De kosten voor de oplossing van de *welzijnsproblematiek* worden naar huidige inzichten geraamd op in totaal circa 260 miljoen. Dit bedrag heeft betrekking op opkoop van dieren binnen de zogenaamde beschermings- en toezichtsgebieden (B/T-gebieden). Deze kosten worden voor 160 miljoen gefinancierd door het landbouwbedrijfsleven en voor 100 miljoen door de Europese Unie. De totale bijdrage van het landbouwbedrijfsleven komt daarmee uit op 280 miljoen (120 miljoen bestrijdingskosten en 160 miljoen opkoopkosten).

Verder stelt het kabinet 25 miljoen ter beschikking als eerste storting in een op te richten noodfonds, waar bedrijven die in zeer grote moeilijkheden zijn gekomen door de mond- en klauwzeer crisis een beroep op kunnen doen. Daarnaast zal het rijk bijdragen van anderen verdubbelen met een maximum van 35 miljoen. Voor het noodfonds is dus een voorziening getroffen van in totaal 60 miljoen.

Bedragen in miljoenen guldens

ARBEIDSVORWAARDEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	3 414,4	5 331,6	7 376,6	9 769,9	12 152,6
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
nominale bijstelling	344,3	287,6	512,9	517,1	518,8
Sociale zekerheid					
nominale bijstelling	39,8	68,0	68,0	68,0	68,0
Zorg					
diversen	13,4	13,5	13,4	13,5	13,5
	397,5	369,1	594,3	598,6	600,3
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
diversen	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 3 113,4	- 3 181,9	- 3 187,9	- 3 204,7	- 3 230,2
ufo-premie rea	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
diversen	- 60,3	- 36,0	- 29,3	- 32,8	- 32,8
Sociale zekerheid					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 391,2	- 434,6	- 442,1	- 442,6	- 442,6
Zorg					
loonbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 58,8	- 58,3	- 57,0	- 55,4	- 55,4
Niet tot een ijklijn behorend					
loonbijstelling: uitdeling 2001	- 211,2	- 210,7	- 211,6	- 212,9	- 212,6
diversen	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2
	- 3 767,7	- 3 854,3	- 3 860,6	- 3 881,2	- 3 906,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 3 355,3	- 3 470,2	- 3 251,4	- 3 267,6	- 3 291,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	59,1	1 861,4	4 125,3	6 502,3	8 861,5
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	26,8	844,7	1 872,0	2 950,6	4 021,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	59,1	1 861,4	4 125,3	6 502,3	8 861,5
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	26,8	844,7	1 872,0	2 950,6	4 021,2

Arbeidsvoorwaarden

Op de aanvullende post arbeidsvoorwaarden worden de middelen gereserveerd die nodig zijn om de loon gevoelige uitgaven op de verschillende begrotingen te indexeren. Door middel van de loonbijstelling die jaarlijks uit de aanvullende post wordt overgeboekt naar de departementale begrotingen worden alle uitgaven op het loonniveau van het desbetreffende jaar gebracht.

Op grond van de meest recente macro-economische inzichten doen zich tegenvallers voor. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere raming van de contractloonstijging in de marktsector in 2001 dan eerder verondersteld. Op basis van stand CEP2001 is de loonbijstellingstranche 2001 uitgedeeld. De uitdeling van de loonbijstelling voor het gedeelte dat niet tot de ijklijn behoort, heeft met name betrekking op de indexering van de rijksbijdrage volksgezondheid. Naast de uitdeling van de loonbijstellingstranche zijn ook de middelen voor Arbeid en Zorg en Spaarloon aan de begrotingen toegevoegd. Deze middelen zijn vanaf 2001 aan de overheidswerkgevers ter beschikking gesteld om invulling te kunnen geven aan de Wet Arbeid en Zorg en de verruiming van de spaarloonregelingen. Verder zijn er aan de begrotingen middelen toegevoegd in het

kader van de OOW-operatie. Vanaf 2001 vallen alle ambtenaren namelijk onder de WW en moeten de overheidswerkgevers een premie afdragen aan het reïntegratiefonds. Tot slot zijn er vanuit de aanvullende post middelen naar de BZK-begroting overgeboekt bestemd voor arbeidsmarktbeleid sector Rijk.

Bedragen in miljoenen guldens

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	658,9	1 103,6	1 548,4	1 931,1	2 368,0
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
wka	44,7	44,7	44,7	44,7	44,7
diversen	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	56,3	44,7	44,7	44,7	44,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	56,3	44,7	44,7	44,7	44,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	715,2	1 148,3	1 593,1	1 975,8	2 412,7
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	324,6	521,1	722,9	896,6	1 094,8
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	715,2	1 148,3	1 593,1	1 975,8	2 412,7
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	324,6	521,1	722,9	896,6	1 094,8

Koppeling Uitkeringen/Nominale Bijstelling AKW

De koppeling van de sociale zekerheidsregelingen aan de nominale ontwikkeling wordt geraamd op de aanvullende post koppeling uitkeringen. De hier geraamde middelen worden toebedeeld naar de begroting SZW.

Bedragen in miljoenen guldens

PRIJSBIJSTELLING/INDEXERING WSF	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001	1 640,7	2 656,9	3 337,8	4 053,4	4 762,3
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
indexering studiefinanciering	9,4	- 60,1	- 102,5	- 168,3	- 258,7
nominale ontwikkeling	211,7	209,5	224,3	222,7	229,7
Sociale zekerheid					
diversen	10,6	7,7	8,5	7,8	6,5
Zorg					
diversen	3,7	- 4,1	- 9,7	- 15,9	- 21,6
	235,4	153,0	120,6	46,3	- 44,1
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
prijsbijstelling: tranche 2001	- 49,5	- 49,7	- 62,4	- 65,0	- 71,3
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 1 620,3	- 1 629,6	- 1 652,1	- 1 662,7	- 1 669,7
Sociale zekerheid					
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 55,9	- 59,3	- 59,6	- 57,4	- 56,2
Zorg					
diversen	- 17,5	- 17,1	- 16,6	- 16,7	- 16,7
Niet tot een ijklijn behorend					
indexering studiefinanciering	25,5	- 67,0	- 103,4	- 116,7	- 110,9
prijsbijstelling: tranche 2001	- 80,2	- 78,4	- 67,5	- 64,7	- 59,1
prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	- 114,4	- 103,4	- 83,5	- 82,7	- 82,7

PRIJSBIJSTELLING/INDEXERING WSF	2001	2002	2003	2004	2005
diversen	36,2	25,4	13,5	12,6	12,6
	- 1 876,1	- 1 979,1	- 2 031,6	- 2 053,3	- 2 054,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 1 640,7	- 1 826,0	- 1 911,2	- 2 006,9	- 2 097,9
Stand Voorjaarsnota	0,0	830,8	1 426,6	2 046,5	2 664,4
Stand Voorjaarsnota (EUR)	0,0	377,0	647,4	928,7	1 209,0

Prijsbijstelling/Indexering WSF

Als gevolg van de hogere prijsontwikkeling in het jaar 2001 ten opzichte van de eerdere ramingen, is de raming voor de prijsbijstelling verhoogd. Ditzelfde geldt voor de raming voor de studiefinanciering.

De tranche 2001 is vanuit de aanvullende post prijsbijstelling uitgedeeld aan de departementen.

Bedragen in miljoenen guldens

BELASTINGAFDRACHTEN AAN DE EUROPESE UNIE	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	8 732,0	7 206,0	7 426,0	6 352,0	6 520,0
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
btw afdrachten	- 70,9	- 50,7	- 54,1	- 49,7	- 53,8
diversen	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
	- 60,1	- 39,9	- 43,3	- 38,9	- 43,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 60,1	- 39,9	- 43,3	- 38,9	- 43,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	8 671,9	7 166,1	7 382,7	6 313,1	6 477,0
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	3 935,1	3 251,9	3 350,1	2 864,8	2 939,1
Totaal internationale samenwerking					
Stand Voorjaarsnota (incl. IS)	8 671,9	7 166,1	7 382,7	6 313,1	6 477,0
Stand Voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	3 935,1	3 251,9	3 350,1	2 864,8	2 939,1

Belastingafdrachten aan de Europese Unie

De BTW-afdrachten dalen in 2001 met 71 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een iets lagere economische groei in 2000 en 2001 dan was geraamd bij de Miljoenennota 2001 en door enkele technische aanpassingen bij de ramingen. Door een hogere invoer stijgen ook de invoerrechten.

De netto-afdrachten aan de Europese Unie worden verantwoord op diverse begrotingen (Buitenlandse Zaken, Financiën en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij). Onderstaand volgt een overzicht van de wijzigingen die zijn opgetreden in de totale EU-afdrachten ten opzichte van de Miljoenennota 2001. De netto-afdrachten bestaan uit het saldo van de hogere afdrachten minus de hogere perceptiekostenvergoedingen.

Nederlandse EU-afrachten (miljoen gulden)

	2001
Stand Miljoenennota 2001 (netto)	13 485
<i>Mutaties bruto-afrachten</i>	
Landbouweffingen	84
Invoerrechten	12
BTW-afrachten	- 71
BNP-afrachten	- 184
<i>Af: mutaties ontvangsten</i>	
Perceptiekostenvergoeding landbouweffingen	8
Perceptiekostenvergoeding invoerrechten	1
Totaal netto mutaties	- 168
Stand Voorjaarsnota 2001 (netto)	13 317

Bedragen in miljoenen gulden

ALGEMEEN	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	2 064,7	1 874,2	2 535,0	2 218,0	1 929,9
1. Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
milieu/co ₂ -reductieplan	- 90,8	0,0	0,0	0,0	0,0
mkz	110,0	0,0	0,0	0,0	0,0
vrijval behoedzaamheidsreserve gf/pf 2000	- 211,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
diversen	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 182,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 1 243,6	- 134,7	- 23,9	- 224,3	- 24,6
tegoeden tweede wereldoorlog	34,8	0,0	0,0	0,0	0,0
uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen	- 81,4	23,2	171,2	29,2	25,2
vuurwerk	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
diversen	- 33,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 268,5	0,0	0,0	0,0	0,0
suwi: intertemporele compensatie	180,0	125,0	- 180,0	- 125,0	0,0
suwi: overheveling naar szw	- 316,8	0,0	0,0	0,0	0,0
suwi/arbvo/esf	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zorg					
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 54,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 1 232,8	63,5	17,3	- 270,1	50,6
3. Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
uitbetaling behoedzaamheidsreserve gf/pf 2000	- 448,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend					
btw openbaar vervoer	- 551,6	18,0	15,7	- 7,4	- 18,7
	- 1 000,0	18,0	15,7	- 7,4	- 18,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 2 414,7	81,5	33,0	- 277,5	31,9
Stand Voorjaarsnota (excl. IS)	- 350,0	1 955,7	2 567,9	1 940,5	1 961,8
Stand Voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	- 158,8	887,5	1 165,3	880,6	890,2
Totaal internationale samenwerking					
Stand voorjaarsnota (incl. IS)	- 350,0	1 955,7	2 567,9	1 940,5	1 961,8
Stand voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	- 158,8	887,5	1 165,3	880,6	890,2

Bedragen in miljoenen gulden

ALGEMEEN	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001 (excl. IS)	1 890,3	1 639,0	- 567,3	- 684,4	- 653,5
2. Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin	112,9	152,9	72,9	32,9	32,9
dividendderving	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen					
	147,9	152,9	72,9	32,9	32,9
3. Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
vervreemding aandelen tpg	- 1 976,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	- 10,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 1 987,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	- 1 839,1	152,9	72,9	32,9	32,9
Stand voorjaarsnota (excl. IS)	51,2	1 791,9	- 494,4	- 651,5	- 620,6
Stand voorjaarsnota (excl. IS) (EUR)	23,2	813,1	- 224,4	- 295,6	- 281,6
Totaal internationale samenwerking					
Stand voorjaarsnota (incl. IS)	51,2	1 791,9	- 494,4	- 651,5	- 620,6
Stand voorjaarsnota (incl. IS) (EUR)	23,2	813,1	- 224,4	- 295,6	- 281,6

Algemeen

Op de aanvullende post Algemeen staan middelen gereserveerd waarvan op het moment van reservering nog niet expliciet kan worden aangegeven op welke begroting(en) zij uiteindelijk zullen worden verantwoord. Daarnaast staan op deze aanvullende post taakstellingen geparkeerd die uiteindelijk door de diverse begrotingen ingevuld worden (bijvoorbeeld de ramingstechnische veronderstelling in = uit bij de eindejaarsmarge).

Vanuit de aanvullende post worden middelen ten behoeve van het CO₂-reductieplan naar de begroting van EZ overgeheveld. Tevens wordt de raming in 2001 neerwaarts bijgesteld in verband met de herziene planning van het reductieplan.

Als voorlopige voorziening ter dekking van additionele handhavingskosten en uitvoeringskosten vanwege de Mond- en Klauwzeercrisis worden op de aanvullende post middelen gereserveerd.

Ten behoeve van de behoedzaamheidsreserve wordt jaarlijks 500 miljoen op de omvang van het gemeente- en provinciefonds ingehouden. Deze reserve wordt tijdelijk geparkeerd op de aanvullende post. Door een stijging van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven in 2000 is de behoedzaamheidsreserve bij Miljoenennota 2001 opgehoogd tot 660 miljoen. De doorwerking naar de fondsen van de onderuitputting op de Rijksbegroting bij Voorlopige Rekening 2000 heeft geleid tot een neerwaartse aanpassing van de behoedzaamheidsreserve. Uiteindelijk is van de behoedzaamheidsreserve 448 miljoen alsnog aan de gemeenten en provincies uitgekeerd. De overige 212 miljoen is vrijgevallen.

De mutatie met betrekking tot de uitvoeringskosten van fiscale wetsvoorstellen heeft een drietal oorzaken. In de eerste plaats is de reservering in de aanvullende post opgehoogd in verband met de hogere uitvoeringskosten van de Wet Waardering Onroerende Zaken. Conform de wens van het parlement wordt het aandeel van de Belastingdienst in de kostenverdeelsleutel verhoogd ten gunste van de waterschappen. Tevens is rekening gehouden met hogere uitgaven in 2003 als gevolg van de

vangnetconstructie. In de tweede plaats zijn de uitvoeringskosten van fiscale wetten die dit jaar in werking treden overgeheveld naar de begroting van Financiën. Het betreft hier onder meer de uitvoering van het belastingplan 2000 en 2001. Ten slotte zijn in het jaar 2001 middelen vrijgevallen omdat een aantal fiscale wetten later in werking treedt dan oorspronkelijk werd verwacht.

Er wordt tot en met 2005 structureel 50 miljoen gereserveerd voor de schadevergoeding die op basis van de Wet Milieubeheer betaald moet worden vanwege de gevolgen die vastzitten aan het vuurwerkbesluit (bedrijfsverplaatsingen/-beëindigingen).

Technisch wordt verondersteld dat het gebruik van de eindejaarsmarge in 2001 evengroot zal zijn als in 2000. Er is daarom een correctieboeking verwerkt op de aanvullende post, die even groot is als het totaal van de mutaties eindejaarsmarge op de begrotingen (inclusief de eindejaarsmarge voor het rijksbegrotingsdeel van de Sociale Zekerheid en het Budgettair kader Zorg én voor de bandbreedtesystematiek van de homogene groep Internationale Samenwerking).

Vanuit deze aanvullende post worden middelen naar de begroting van SZW overgeboekt ten behoeve van SUWI.

In de loop van 2001 zal zich op het terrein van de afwikkeling van de ESF-periode 1994–2000, de ontvlechting van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisaties in het kader van SUWI een aantal onvermijdelijke en nog niet geraamde uitgaven voordoen. Omdat de precieze omvang daarvan op dit moment niet bekend is, wordt thans een additioneel bedrag van 500 miljoen in 2001 op de aanvullende post algemeen geboekt.

Daarnaast worden met het oog op de dekking van voorziene uitgaven in 2001 en 2002 in het kader van de SUWI-operatie, voor de jaren 2003 en 2004 geraamde middelen op de aanvullende post naar voren gehaald.

De raming voor de compensatie BTW openbaar vervoer is aangepast aangezien de ontvlechting van de taakorganisaties (Railinfrabeheer, Railverkeersleiding) niet per 1 januari 2001 maar pas per 1 januari 2002 plaatsvindt.

De verkoop van staatsdeelnemingen zal later plaatsvinden dan eerder verondersteld, waardoor de reeds geraamde dividendderving kan worden verkleind. Tevens wordt nu bij Voorjaarsnota rekening gehouden met de wijziging van de dividendontvangsten en de verkoopopbrengst samenhangend met de verkoop van de aandelen TNT Post Groep.

Bedragen in miljoenen guldens

Sociale zekerheid	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001	112 791,1	116 371,0	120 554,3	123 619,6	127 637,1
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
arbeidsmarktregelingen	- 719,3	0,0	0,0	0,0	0,0
abw	- 142,5	0,0	0,0	0,0	0,0
wka	110,0	110,0	110,0	110,0	110,0
nominale bijstelling	210,4	180,7	180,7	180,7	180,7
volume sociale verzekeringen	39,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	- 166,8	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	48,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 621,2	290,7	290,7	290,7	290,7
2. Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
bestuurlijke afspraken en motie Noorman den Uyl	71,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mkb convenanten	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
suwi: overheveling naar szw	- 316,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Sociale zekerheid	2001	2002	2003	2004	2005
kliq	190,0	0,0	0,0	0,0	0,0
stimuleringsregeling bedrijfsverzamelgebouwen	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
stimuleringsregeling centra voor werk en inkomen	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0
suwi: intertemporele compensatie	180,0	125,0	- 180,0	- 125,0	0,0
suwi/arbvo/esf	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
eindejaarsmarge	268,5	0,0	0,0	0,0	0,0
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 268,5	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	85,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	837,1	125,0	- 180,0	- 125,0	0,0
3. Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
brutering	- 139,2	0,0	0,0	0,0	0,0
ufo-premie rea	- 60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 182,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	33,7	415,7	110,7	165,7	290,7
Stand voorjaarsnota	112 824,8	116 786,7	120 665,0	123 785,3	127 927,8
Stand voorjaarsnota (EUR)	51 197,7	52 995,5	54 755,4	56 171,3	58 051,1

Bedragen in miljoenen guldens

Sociale zekerheid	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001	1 580,1	1 726,3	2 778,4	2 778,5	2 778,5
1. Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
ontvangsten abw	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ontvangsten arbeidsmarkt	190,0	0,0	0,0	0,0	0,0
diversen	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	240,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
diversen	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	245,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand voorjaarsnota	1 825,7	1 726,3	2 778,4	2 778,5	2 778,5
Stand voorjaarsnota (EUR)	828,5	783,4	1 260,8	1 260,8	1 260,8

Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt

Als gevolg van de gunstige economische ontwikkelingen in afgelopen jaren en de verwachting voor 2001 treedt een meevallende werkloosheidsontwikkeling op. De situatie op de arbeidsmarkt is veranderd: niet langer de vraag naar arbeid, maar het aanbod is het probleem. Dit is de voornaamste reden voor de aanzienlijke onderuitputting die optreedt bij de arbeidsmarktmiddelen (voornamelijk I/D-banen, WIW en RSP). Daarnaast treden er uitgavenmeevallers op in de werkloosheidsregelingen (ABW en de WW (Awf/Wgf) als gevolg van een lager volume. Daartegenover staan tegenvallers in de WAO. De laatste uitvoeringsgegevens van het Lisv

(januarinota) laten een toename zien van de gemiddelde uitkering en het volume van de WAO.

Met gemeenten zullen bestuurlijke afspraken worden gemaakt over een betere uitvoering van de ABW. De betreffende maatregelen zullen leiden tot extra volumereductie. Daarnaast komt er een generieke toelage voor mensen die langdurig van een ABW-uitkering moeten rondkomen. Deze maatregel komt in de plaats van de mogelijkheden van gemeenten om categoriaal armoedebeleid te voeren.

Het belangrijkste onderdeel van het MKB-convenant betreft de verlenging met één jaar van de afspraken met het MKB en Arbvo. De betreffende activiteiten zullen daarna regulier onderdeel worden van het werk van de CWI's.

Uit de aanvullende post algemeen worden middelen (317 miljoen) overgeboekt naar SZW voor Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI). Deze middelen worden ingezet voor diverse doelen (onder andere cliq en de stimulering van de totstandkoming van de Centra voor Werk en Inkomen (CWI) en de Bedrijfsverzamelgebouwen).

Voor de ontvlechting van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisaties in het kader van SUWI en de afwikkeling van de oude programmaperiode ESF, wordt in 2001 500 miljoen extra op de aanvullende post Algemeen beschikbaar gesteld.

Voor de uitvoering van de sluitende aanpak zijn middelen overgeheveld naar de betreffende regelingen: WIW en Arbvo.

De eindejaarsmarge SZA bedraagt 268,5 miljoen. Een deel hiervan is gebruikt voor verplichtingen die reeds in het voorgaande jaar zijn aangegaan. Het resterende deel valt vrij ten gunste van het generale beeld.

De hogere ontvangsten arbeidsmarkt en bijstand betreft de raming van de restituties van teveel bevoorschotte middelen aan gemeenten.

Bedragen in miljoenen guldens

Zorg	2001	2002	2003	2004	2005
UITGAVEN					
Stand Miljoenennota 2001	79 450,3	82 728,6	86 997,7	91 151,2	95 496,0
1. Mee- en tegenvallers					
Zorg					
afrekening 2000	- 219,0	- 219,0	- 219,0	- 219,0	- 219,0
bouw	- 440,0	- 290,0	0,0	0,0	0,0
loon- en prijsbijstelling: uitdeling tranche 2001	446,7	446,7	446,7	446,7	446,7
diversen	17,1	9,4	3,7	- 2,4	- 8,1
	- 195,2	- 52,9	231,4	225,3	219,6
2. Beleidsmatige mutaties					
Zorg					
arbeidsmarktknelpunten: harmonisatie beloningen	196,0	196,0	196,0	196,0	196,0
arbeidsmarktknelpunten: overige instrumenten	494,0	494,0	494,0	494,0	494,0
bloedvoorziening	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0
eindejaarsmarge	54,2	0,0	0,0	0,0	0,0
genees- en hulpmiddelen in verzorgingshuizen	30,0	30,0	35,0	35,0	35,0
huisartsen: dienstenstructuur huisartsen	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
huisartsen en vrije beroepers: tariefsherijking	63,0	63,0	63,0	63,0	63,0
huisartsen: praktijkkostenvergoeding	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
invoering diagnose behandelcombinaties	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mantelzorg	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
motie abp: verpleegkundigen opleidingen	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
opleidingen	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 54,3	0,0	0,0	0,0	0,0
uitstel invoering belastbaar inkomen awbz	38,0	75,0	0,0	0,0	0,0

Zorg	2001	2002	2003	2004	2005
wachlijsten geestelijke gezondheidszorg	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
wachlijsten gehandicapten	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0
wachlijsten verpleging en verzorging	170,0	170,0	170,0	170,0	170,0
wachlijsten ziekenhuizen	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0
werkgeversbijdrage arbeidsmarktknelpunten	- 85,0	- 85,0	- 85,0	- 85,0	- 85,0
woonzorgstimulering	30,0	30,0	0,0	0,0	0,0
diversen	141,1	113,3	118,3	110,3	106,6
	2 010,0	1 869,3	1 774,3	1 766,3	1 762,6
3. Technische mutaties					
Zorg					
diversen	6,3	- 4,8	- 4,8	- 1,5	- 1,5
	6,3	- 4,8	- 4,8	- 1,5	- 1,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	1 821,0	1 811,6	2 000,9	1 990,3	1 980,9
Stand voorjaarsnota	81 271,3	84 540,3	88 998,5	93 141,5	97 476,9
Stand voorjaarsnota (EUR)	36 879,3	38 362,7	40 385,8	42 265,8	44 233,1

Bedragen in miljoenen guldens

Zorg	2001	2002	2003	2004	2005
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN					
Stand Miljoenennota 2001	5 186,8	5 323,9	5 412,7	5 498,1	5 586,7
2. Beleidsmatige mutaties					
Zorg					
eigen bijdrage awbz	203,0	209,0	214,0	219,0	224,0
	203,0	209,0	214,0	219,0	224,0
3. Technische mutaties					
Zorg					
diversen	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2001	210,6	209,0	214,0	219,0	224,0
Stand voorjaarsnota	5 397,4	5 532,9	5 626,7	5 717,1	5 810,7
Stand voorjaarsnota (EUR)	2 449,3	2 510,7	2 553,3	2 594,3	2 636,8

Zorg

Uit de afrekening van 2000 volgt een structurele meevaller van 219 miljoen. Met name in de extramurale zorg en de genees- en hulpmiddelen is minder geld besteed dan verwacht.

Daarnaast treden aanzienlijke meevallers op bij de bouw.

In het rapport «Investeren in mensen en kwaliteit» is de arbeidsmarktpositie van onder andere de VWS-sectoren onderzocht; problemen doen zich met name voor bij het verplegend en verzorgend personeel. Om personeel te behouden voor de VWS-sectoren zal langs twee hoofdlijnen beleid worden gevoerd. Ten eerste zal in een aantal sectoren de beloning worden geharmoniseerd en een nieuw functiewaarderingssysteem worden geïntroduceerd. Hierdoor zullen verplegende en verzorgende functies beter worden beloond. In de tweede plaats stelt het kabinet middelen beschikbaar voor gericht te vormen arbeidsmarktbeleid. Daarbij is een groot scala aan maatregelen in het geding, bijvoorbeeld in de sfeer van functiedifferentiatie, onregelmatigheidstoelagen, stagevergoedingen, stagebegeleiding, kinderopvang, zorgverlof, ziekteverzuimmaatregelen en arbo-convenanten.

In het kader van de bescherming van de volksgezondheid nopen ontwikkelingen op het terrein van besmettelijke ziekten tot nieuwe maatregelen, onder meer in de bloedvoorziening. Via leukodepletie wordt voorkomen dat de ziekte van Creutzfeldt-Jacob via bloedtransfusies verspreid kan worden. Daarnaast worden onder andere middelen vrijgemaakt voor hepatitis-B vaccinatie van bepaalde risico-groepen zuigelingen.

Op verzoek van de Kamer is de budgettering van de genees- en hulpmiddelen in verzorgingshuizen teruggedraaid. Dit leidt tot een besparingsverlies van 30 miljoen in 2001. Met de ondersteuning van de dienstestructuur is een belangrijke maatregel getroffen om de werkdruk van huisartsen te verlichten. Huisartsen kunnen door dit samenwerken beter de avond-, nacht- en weekenddiensten en hun vakanties onderling afstemmen. Tevens moet dit systeem het mogelijk maken dat voor de patiënt 7 x 24 uur een uitgeruste huisarts beschikbaar is. Ook is geld vrijgemaakt voor huisartsen en andere vrije beroepsbeoefenaren. Dit onder meer ter compensatie van gestegen kosten.

Om meer marktwerking en vraagsturing in de ziekenhuiswereld te kunnen introduceren is het eerst noodzakelijk concrete producten te formuleren. Dit gebeurt in de vorm van diagnose-behandel-combinaties. De invoering van deze combinaties wordt in 2001 ondersteund met 150 miljoen (hiervan is 34,4 miljoen begrotingsgefinancierd).

Met de uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen voor medisch specialisten en andere medische beroepen is een belangrijke stap genomen om toekomstige tekorten aan personeel in de zorg te voorkomen. Het betreft 310 artsenplaatsen in de periode 2001–2004. Bij de verloskundigen is de instroom in de opleiding 40 extra per jaar (2001: 50). Het uitstel van de invoering van het belastbaar inkomen als grondslag bij de eigen bijdragen AWBZ leidt tot een besparingsverlies van 38 miljoen in 2001. Er wordt in 2001 650 miljoen beschikbaar gesteld voor een gerichte wachtlijstaanpak in de sectoren ziekenhuiszorg, verpleging en verzorging, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Met deze middelen maakt het kabinet – rekening houdend met de geldende arbeidsmarkt- en capaciteitsknelpunten – in 2001 een extra inspanning om de wachttijden in de zorg tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen. Deze inspanning zal nauwkeurig te worden gemonitord, ook om te voorkomen dat wachtlijstmiddelen worden ingezet om reguliere productie te financieren.

Van de werkgevers in de zorg wordt een beperkte bijdrage (0,2% per jaar) verwacht voor de maatregelen als gevolg van het rapport «Investeren in mensen en kwaliteit».

Tot slot is bij de ontvangsten een meevaller te melden bij de eigen bijdragen AWBZ van ruim 200 miljoen, met name als gevolg van een hoger gebruik van zorgvoorzieningen.